

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO
UNIVERZE EDVARDA KARDELJA
LJUBLJANA, AŠkerčeva 12

MLADINSKI RAZISKOVALNI
SOCIALNO-GEOGRAFSKI TABOR
POMURJE - 8
HODOŠ - 1979

Redakcija: Ivo Piry, asistent
Metka Špes, asistent

Ljubljana, julij 1979

MLADINSKI RAZISKOVALNI SOCIALNO-GEOGRAFSKI TABOR

POMURJE 8 - Hodoš 30. junija - 10. julija

**Organizator: Republiški koordinacijski odbor
gibanje "Znanost mladini" - Ljubljana**

**Strokovna priprava: Inštitut za geografijo
univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani**

Strokovni vodja: prof. dr. Vladimir Klemenčič

Tehnični vodja: Metka Špes, asistent

**Mentorji: - Ivo Piry, asistent, Inštitut za geografijo
Univerze v Ljubljani**
**- Rado Genorio, asistent, Inštitut za geografijo
Univerze v Ljubljani**
**Ludvik Olas, profesor na Pedagoški akademiji v
Mariboru**
**- Metka Špes, asistent, Inštitut za geografijo
Univerze v Ljubljani**

Sedež tabora: Osnovna šola, Hodoš

I. UVOD

Cilji mladinskega socialnogeografskega raziskovalnega tabora Pomurje 8 so bili:

1. Uvajanje mladih v kolektivno raziskovalno delo na problemih:
  - a) socialne in ekonomske enakopravnosti madžarske narodnosti z večinskim slovenskim narodom v vseh oblikah in razvoju človekovih dejavnosti:
    - zaposlovanju in delu
    - izobraževanju
    - kulturi in izkoriščanju prostega časa
    - oskrbe
  - b) usklajenega družbenega razvoja narodnostno mešanega območja v:
    - regionalnem, socialnem in gospodarskem razvoju z ostalimi območji Prekmurja in Slovenije
2. Z raziskavami zagotoviti prispevek k razvoju teorije in metodologije analize - za srednje in dolgoročno planiranje družbenega razvoja narodnostno mešanega območja v Prekmurju in drugje v Evropi in svetu.

Skupino mladih raziskovalcev je sestavljalo 28 dijakov iz srednjih šol Slovenije; od tega: 9 dijakov iz Murske Sobote, 4 iz Celja, 3 iz Ljubljane, po dva dijaka iz Celovca in Maribora, po eden pa iz Nove Gorice, Kopra, Radovljice, Kranja, Slovenj Gradca, Raven na Koroškem, 1 študent Filozofske fakultete iz Budimpešte, sicer predstavnik madžarske narodnosti iz Genterovec in ene učenke iz Šalovec.

Prvi dan so udeleženci poslušali večurno predavanje o Prekmurju, tako o zgodovinskem pregledu, kot o socialno-ekonomskem položaju sodobnega Prekmurja. Popoldne so imeli tudi ekskurzijo po Prekmurju in so se tako mnogi med njimi prvič srečali s tem delom Slovenije.

Poldnevno predavanje je za dijake pripravil tudi prof. dr. Vladimir Klemenčič. Govoril je o narodnih manjšinah v Evropi nasploh, o položaju slovenskih manjšin v Italiji, Madžarski in Avstriji in o položaju avstrijske in madžarske narodnosti v Sloveniji.

Še najbolj zanimivo je bilo za dijake predavanje predstavnika madžarske narodnosti tov. Oerija, ki je mladim na zanimiv in doživet način predaval o položaju madžarskih narodnosti v Prekmurju.

Precej obsežno terensko delo je obsegalo kartiranje katastrske občine Hodoš in anketiranje 80 gospodinjstev v Hodošu. Podrobno smo analizirali tudi resnične podatke za celotno narodno mešano ozemlje občine Murska Sobota in Prekmurja ter jih primerjali s podatki za celotno občino oziroma celotno Prekmurje.

Na zaključku prireditve je bilo več kot 20 gostov, predstavnikov družbeno-političnih organizacij Prekmurja in republike ter predstavnikov visokošolskih institucij iz Maribora in Ljubljane, ter novinarjev vseh sredstev javnega obveščanja.

Dijaki so svoje delo predstavili v 12 referatih, katerih podatke so predstavili tudi v madžarščini.

Špes Metka

II. SPLOŠNI ORIS NACIONALNOSTI V SLOVENIJI S POSEBNIM POV- DARKOM NA MADŽARSKI NARODNOSTI V PREKMURJU

Referat sestavi: Mikec Matjaž, Pedagoška gimnazija v Kranju

Slovinci živimo pomešani kot: zdomci, izseljenci in kot narodnost. S tem smo pomešani skoraj z vsemi bolj razvitimi narodi v Evropi, na obeh ameriških kontinentih in v Avstraliji. Ta pomešanost v vsaki državi oz. območju odpira svoje probleme, daje pa tudi vsaki deželi odgovornost do odnosa in statusa, ki ga priznavajo narodnosti. Vendar se razlikuje zdomstvo in izseljenišтво od narodnosti, ker le slednje prebivajo večinoma na svojem avtohtonem področju. V obmejnih območjih Slovenije je ta pomešanost prisotna tu in onstran meje. Status in pravice narodov in narodnosti sta različna. ~~Se~~ primerjamo življenje naše manjšine v Italiji, Avstriji ali v Porabju lahko pridemo do različnih zaključkov. ^{avstriji} V Italiji je naša narodnost naseljena na razvitem področju, ravno tako stanje pa ugotovimo tudi v Avstriji. Posebno slab položaj ima naša narodnost na ježnem delu Koroške, saj se v tej pokrajini ~~in Italiji~~ slovenski jezik ne uporablja v večjih urbaniziranih centrih. Slovenščina se je ohranila kot pogovorni jezik le doma. Slovenci pa niso samo ekonomsko zapostavljeni, pač pa tudi politično.

Različen položaj ^{naše manjšine in Hrvat. na Kor.} glede na ~~madžarsko in italijansko~~ narodnost pa ni v zakonih, ampak v stopnji razvitosti. Prav zaradi tega ^{Slovinci} naša družba posveča Prekmurju kot nacionalno mešanemu ozemlju precej pozornosti in si prizadeva z vsemi razpoložljivimi ekonomskimi sredstvi, da tudi v vsakdanjem življenju zagotovi z ustave opredeljeno enakopravnost nacionalnosti z večinskim narodom, in da še poglobi aktivno sodelovanje in vključevanje narodnosti v našo socialistično samoupravno demokratično skupnost.

Ne smemo pa se čuditi, da v Jugoslaviji naletimo na nacionalna mešana področja, saj v Evropi poznamo tudi druga številna mejna področja, ki so poseljena z različnimi narodi in narodnostmi.

Pri narodnostih naletimo na vrsto problemov posebno še, če inamo opravka z mejami zaprtega tipa. S takšnimi mejami lahko popolnoma prekinemo gospodarske, politične in kulturne stike, v takem položaju pa je položaj narodnosti težji kot ob odprtih mejah.

Cilj našega raziskovanja je bil tudi v spoznavanju življenja in stanja madžarske narodnosti v Prekmurju. To je narodnostno mešano, s Madžari in Slovenci naseljeno ozemlje omejeno na tisti del SV dela Slovenije ob jugoslovansko-madžarski meji, kjer se Slovenci s Madžari pomešano poseljeni kot avtohtono prebivalstvo. To ozemlje po upravno-teritorialni razdelitvi pripada občinama Murska Sobota, kjer je tudi prostor našega raziskovanja in občini Lendava.

Severni del nacionalno mešanega ozemlja je del gravitacijskega zaledja mesta Murska Sobota, ki leži zunaj dvojezičnega ozemlja, a upravlja nekatere centralne funkcije za celotno nacionalno mešano ozemlje s bolnico, srednjo šolo in nekaterimi drugimi funkcijami, upravne funkcije občine pa opravlja za nacionalno mešani in slovenski del območja občine Murska Sobota.

Za južni del nacionalno mešanega ozemlja pa opravlja upravno funkcijo gospodarskega in zaposlitvenega centra mesto Lendava.

V teh dveh občinah je zakonsko zasnovana dvojezičnost v vseh oblikah življenja prebivalstva. V družbeno-gospodarskem pogledu je socialno mešano ozemlje prostorsko integrirano v Pomurje ter v enoten gospodarski prostor Slovenije in Jugoslavije.

Socialno in prostorsko mobilnost nacionalno mešanega ozemlja določa več dejavnikov.

K razpadu stare kmetijske proizvodnje prispeva relativno hitra rast števila delovnih mest v neagrarnih dejavnostih. To dejstvo smo potrdili tudi z izsledki v anketi.

Na območju našega raziskovanja živi preko 10 000 Madžarov. Ozemlje je nastalo od konca 1. svetovne vojne. Po 2. svetovni vojni smo zasledili aktivno vključevanje pripadnikov madžarske narodnosti v gospodarsko in družbenopolitično življenje naše družbe. Takoj po 2. svetovni vojni je bilo nekaj problemov glede uvajanja dvojezičnosti v osnovne šole, vendar je CK ZKJ že 1. 1959 na predlog tov. E. Kardelja in tov. Tita sprejel predlog o odnosu do narodnosti v Jugoslaviji, sicer pa je bilo že obdobje revolucije obdobje zorenja naše politike do odnosov do narodov in narodnosti.

Predloge o dvojezičnem šolstvu in dvojezični upravi so podali že na 2. zasedanju AVNOJ-a. Z šol. 1. 1956/57 se je začelo uvajati dvojezično šolstvo, leta 1976 pa je madžarski jezik prodrl tudi v srednje, višje in visoke šole na nacionalno mešanem ozemlju. To je zelo pomembno, ker se le na ta način Madžari kot narodnost aktivno vključujejo v našo samoupravno socialistično demokratično skupnost. Hkrati se tudi večinski narod intenzivno seznanja z jezikom in kulturo narodnosti in obratno. Madžari so sposobni opravljati tudi funkcijo gospodarskega sodelovanja na obeh straneh meja.

S seznanjanjem madžarske kulture in madžarskega jezika pri večinskem narodu Slovencev pa omogoča dnevno komuniciranje v vseh dejavnostih družbenega življenja z madžarsko narodnostjo, pa tudi aktivno povezovanje z obmejnimi kraji onstran meje na Madžarskem. Sistem dvojezičnega šolstva zagotavlja enakopravno možnost obema narodoma zaposlovanje v vseh tistih dejavnostih mešanega poslovanja, ki terja znanje obeh jezikov.

Pomemben prispevek k novostim glede položaja narodnosti pri nas pa je vnesla tudi ustava iz leta 1963. Dvojezično poimenovanje ne pomeni samo uporabo obeh jezikov, ampak vsak občan lahko v svojem jeziku govori in posluje povsod tam, kjer uveljavlja svoje interese. Z ustavo po letu 1963 so začeli razvijati tudi tisk v madžarskem jeziku (NEPUJSAG), ki ga financirajo iz republiškega proračuna in ima lasten radijski program v materinščini pri

radiu M.S. Danes je število srednje, višje in visoko izobraženih občanov zelo naraslo. V teh šolah pripadniki iščejo svoje prijatelje med seboj in v okviru druge narodnosti, iz tega pa ishaja izoblikovanje prave miroljubne koeksistence,

Zaključek

V referatu sem skušal predstaviti položaj naše, madžarske in italijanske narodnosti, ki žive v Sloveniji. Poskušal sem omeniti nekaj oblik sodelovanja madžarske narodnosti z večinskim narodom, kar je prav gotovo eden glavnih pogojev za uspešno sodelovanje med državama in za obdržanje identitete Madžarov na našem ozemlju. Povedati moram, da naša država posveča precej pozornosti in vlaga vsa razpoložljiva sredstva, da tudi v vsakdanjem življenju zagotovi z ustavo opredeljeno enakopravnost nacionalnosti z večinskim narodom in še poglobi sodelovanje in vključevanje narodnosti v našo samoupravno socialistično demokratično skupnost.

Dolgozatomban megpróbáltam bemutatni a/Szloveniában élő magyar és olasz nemzetiségű lakosság helyzetét. Arra törekedtem és elsődleges szándékomban az, volt, hogy néhány példával illusztráljam, a magyar, nemzetiség és a szloven nemzet közreműködésének néhány alakját. Ez azonban úgy gondolju egyik feltétele a nemzetek közötti, jó viszonyoknak és a legkornek/és a nemzetiség sajátos kulturájának és nyelvének megőrzésére. Meg kell jegyezni, hogy, a mi hazánk nagy figyelmet szentel a nemzetiségi kérdésnek és minden eszközzel arra törekszik, hogy az alkotmányban megfoglalm zott jogot a mindennapi életben eppogy megvalósuljanak, mint ahogy ezt az alkotmány előírja. A nemzetiség egyenlő jogokat élvez mint a többi, nemzet. Közös feladatunk továbbra is, hogy a nemzetiségpolitikánk továbbfejlesztésével és állandó ellenőrzésével meg jobban bekapcsoljuk és motívaljuk a minél 'aktívabb együttműködést szocialista közösségünk fejlesztésére.

2. Demografske karakteristike prebivalstva v Prekmurju s posebnim ozirom na nacionalno mešano območje.

Člani skupine: Bence Ludvik, Filozofska fakulteta-Budimpešta
Šooš Tiber, Ekonomska srednja šola-Murska Sobota
Incko Nada, Gimnazija za Slovence v Celovcu
Dolžan Valerija, Pedagoška gimnazija-Radovljica

V Sloveniji živi znatno manj tujih narodnosti, v primerjavi s številom Slovencev izven jugoslovanskih meja. Največja narodnost so Madžari, ki žive v jugovzhodnem delu Prekmurja (občina Lendava) in v vzhodnem ter severovzhodnem delu Prekmurja (občina Murska Sobota). V skrajnem jugovzhodnem delu Prekmurja pa se je zaradi meje na SR Hrvatsko, madžarsko prebivalstvo meša tudi s hrvaškimi.

Vendar nas v tem primeru ne zanimajo toliko deleži posameznih narodnosti. Nekoliko več se bomo ustavili pri gibanju števila prebivalcev v Prekmurju oziroma v obeh občinah s posebnim oziranjem na narodnostno mešano ozemlje. Na ta način bo posredno obravnavana tudi madžarska narodnost, pravzaprav njene glavne demografske karakteristike.

V Sloveniji je število prebivalcev med letoma 1971-76 naraslo za 4,8 %. V enakem obdobju pa je v občini Murska Sobota naraslo le 1,7 %, medtem ko je v občini Lendava število prebivalstva upadlo za 5,6 %. Na nacionalno mešanem območju soboške občine je v obravnavanem obdobju številu prebivalstva nasadovalo, prav tako na nacionalno mešanem ozemlju občine Lendava. V prvem primeru za 7,5 %. V desetletnem obdobju (1961-71) je število prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju v občini Lendava padlo le za 2 %, v občini Murska Sobota pa za 14 %. Vsekakor je največji padec prebivalstva na območju Goriškega, tako na nacionalno mešanem območju, kot tudi na homogenem s Slovenci poseljenem ozemlju. Večja koncentracija prebivalstva pa je le v obeh občinskih središčih, ter v njihovi neposredni okolici.

Tu je tudi razvoj prebivalstva šel v pozitivni smeri. Osrednji del Goriškega pa je po teh in drugih demografskih kazalcih že

v fazi odmiranja. Vsa ostala območja karakterizira stagnacija prebivalstva ali rahel porast, zadnje je značilno za nekatera naselja ob avstrijski meji.

Podobno sliko nam kaže tudi indeks gibanja za petnajstletno obdobje (1961-76). V Prekmurju je v tem času število prebivalcev stagniralo (indeks 100,1); leta 1961 je bilo 90254 prebivalcev; leta 1976 pa 90319. Vzrok je treba iskati v tradicionalnem odseljevanju prekmurskega prebivalstva, v zadnjem času predvsem v odhajanju na začasno delo v dežele Zahodne Evrope. To pa velja le na splošno, drugače je v tem pogledu razlika že med obema občinama. V občini Murska Sobota je število prebivalstva v tem obdobju naraslo za 3,8 %; v občini Lendava pa je nazadovalo za 8 %, na narodnostno mešanem ozemlju v občini Murska Sobota za 18 %, v Lendavski občini pa za 9,3 %. Indeksi gibanja števila prebivalstva so pokazali, da je prebivalstvo Goriškega številčno najbolj nazadovalo, nekatera naselja so se dobesedno izpraznila - na račun odseljevanja v tujino ali pa preselitev v Mursko Soboto in bližnjo okolico.

Dober pokazatelj demografske strukture prebivalstva je tudi indeks staranja prebivalstva. Je v ozki povezanosti z indeksom gibanja prebivalstva. Območja z visokim deležem ostarelega prebivalstva, ki je karakterističen predvsem za pretežno sgrarna in polagrarna področja izkazujejo visok indeks staranja prebivalstva (tudi preko 200,0). Indeks staranja prebivalstva je razmerje med deležem prebivalstva starega 65 let in več in deležem prebivalstva starega do 15 let. Za Mursko Soboto je indeks staranja 33 za naselja na Goriškem pa veliko več tudi preko 200. Visok indeks staranja je tudi v naseljih na nacionalnem mešanem ozemlju.

Zaključek

Analize teh dveh pokazateljev so pokazale, da je za demografski razvoj Prekmurja značilna stagnacija prebivalstva. Znotraj pa je opaziti močno razlikovanje. Na eni strani imajo območje naraščanja prebivalstva, v okolici občinskih središč in nekaterih nase-

ljih ob avstrijski meji, na drugi strani pa močno upadanje prebivalstva na Goriškem (zlasti v osrednjem delu).

Ellnezeşeiñk kimutattak, hogy muravidék nepeségi kvóciensere a stagnaltság jellemző. A belső területek, azonban néha nagy ingadozásokat mutatnak. Egyrészt, a nepesség szaporodásának vagyunk tanúi, elsősorban a kősségi köspontokban (LendvaMuraszombat) és az osztrak határ mentén, másrészt pedig a lakosság rohamos csökkenésének, főleg Goricsko területen.

Tabela: Gibanje števila prebivalstva v Prekmurju s posebnim ozirom na nacionalno mešana območja

Območje	Število prebivalstva			indeks		
	1961	1971	1976	61/71	71/76	61/76
M.Sobota (občina)	62535	63851	64912	102,1	101,7	103,8
(nacionalno mešano)	2427	2343	2233	86,0	95,3	82,0
Lendava (občina)	27619	26918	25407	97,5	94,4	92,0
(nacionalno mešano)	13194	12930	11963	98,0	92,5	90,7
Prekmurje	90254	90769	90319	100,6	99,5	100,1

GOSPODINJSTVA PO ČLANIH NA NACIONALNEM MEŠANEM OZEMLJU

NASELJE	1	2	3	4
Berkovci	3(11,53)	4(15,38)	10(38,46)	3(11,53)
Čikečka vas	8(16,0)	11(22,0)	11(22,0)	9(18,0)
Domanjševci	22(16,05)	24(17,51)	27(19,70)	26(18,97)
Ivanjševci	5(20,0)	4(16,0)	6(24,0)	1(4,0)
Krplivnik	5(10,41)	7(14,58)	9(18,75)	10(20,83)
Lončarovci	10(22,72)	8(18,18)	6(13,63)	6(13,63)
Motvarjevci	17(18,27)	17(18,27)	14(15,05)	18(19,35)
Fordašinci	2(9,09)	5(22,72)	4(18,18)	5(22,72)
Prosenjakovci	10(12,5)	20(25,0)	16(20,0)	14(17,5)
Središče	3(8,82)	7(20,58)	8(23,52)	6(17,64)
Hodoš	13(13,40)	7(7,21)	15(15,46)	19(19,58)
Skupaj:	1614(10,09)	2228(13,93)	2861(17,89)	3288(20,56)

NASELJE	5	6	7	8 in več
Berkovci	4(15,38)	2(7,69)	-	-
Čikečka vas	4(8,0)	5(10,0)	1(2,0)	1(2,0)
Domanjševci	23(16,78)	5(3,64)	6(4,37)	4(2,9)
Ivanjševci	5(20,0)	4(16,0)	-	-
Krplivnik	9(18,75)	4(8,33)	4(8,33)	-
Lončarovci	7(15,90)	4(9,09)	3(6,81)	-
Motvarjevci	17(18,27)	8(8,60)	2(2,15)	1(1,07)
Prosenjakovci	14(17,5)	4(5,0)	1(1,25)	1(1,25)
Fordašinci	3(13,63)	2(9,09)	-	1(4,54)
Središče	4(11,76)	3(8,82)	3(8,82)	-
Hodoš	18(18,55)	10(10,30)	8(8,24)	7(7,21)
Skupaj:	2739(17,12)	1766(11,04)	839(5,24)	655(4,09)

3. Zaposlovanje prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju.

Referat sestavil: Škerjanc Igor, I. Gimnazija Ljubljana

Zaposlovanje je zelo važen element v razvoju Prekmurja. V zadnjih nekaj letih poteka v veliki meri industrializacija teh območij. Razvoj industrije se močno odraža v prostoru. Zato je zelo važno, kako porazdeliti te tovarne. Poseben problem se kaže na dvojezičnem območju. Napaka v našem planiranju je bila ta, da so se vse večje tovarne koncentrirale v večjih mestih. To je povzročilo, da se na nacionalno mešano ozemlje populacijsko praznilo. Tako dvojezično območje v mursko soboški občini tudi danes šteje za manj razvito. Zaposlenost v družbenem sektorju znaša 9,5 %.

Zaposlujejo se največ v sekundarnem sektorju (ta prevladuje v Murski Soboti) in sicer 63,6 %. Število moških in žensk je izenačeno, ker so v bližini tovarne, ki zaposlujejo predvsem ženske. Tako je precej žensk starih pod 20 let zaposlenih kot nekvalificirane delavke. Prevladujejo pa delavci stari med 21 in 35 let (57%).

V lendavski občini moramo ta problem obravnavati drugače. Čeprav je tudi tukaj industrija skoncentrirana v Lendavi (v središču) pa tu ne povzroča praznenja prostora, ker so prometne zveze relativno dobre in zato imamo zelo veliko število dnevnih migrantov. Tako je na samem dvojezičnem področju lendavske občine koeficient zaposlitve zelo visok (22,1 %). V primerjavi z ostalim področjem lendavske občine (torej enojezičen) je prvo veliko bolj razvito, saj je zaposlitveni koeficient v tem prostoru le 12,4 %. Tudi na tem območju prevladuje sekundarni sektor in sicer s 76,6 %. Vendar pa ne daje enake možnosti zaposlitve ženskam, saj jih je le 24,0 % od vseh zaposlenih. Tudi tu se zaposlujejo predvsem mladi ljudje.

Na tem dvojezičnem območju je relativno zelo razvita obrt. Deluje 134 obrtnikov, kar je 60,0 % od števila obrtnikov celotne lendavske občine. Medtem ko je v mursko soboški občini 764 obrtnikov. Od tega jih je samo na dvojezičnem področju, kar pomeni 3,1%.

Tako nizek delež pa lahko srečamo na celotnem območju goriškega, posebno še v njegovem osrednjem delu, ker so na slovenskem narodnostno homogenem področju razmere še slabše. Zelo zanimiv je podatek, da je zaposlitveni koeficient na dvojezičnem področju večji, kot v ostalem Prekmurju (18,4 %). Vzroke za to je treba iskati predvsem v tem, da je bilo v zadnjih lo-ih letih sgrajeno veliko dislociranih obratov na območju dvojezičnega območja. Tako pride do dnevnih migracij delavcev, ker so prometne zveze v zadnjem času le boljše.

Zanimiv je tudi pogled na zaposlene, ki so stari manj kot 20 let. Teh je v dvojezičnem območju lendavske občine v primerjavi z vsemi zaposlenimi 6,5 % (en vzrok za to je izobraževanje). V dvojezičnem območju mursko soboške občine pa kar 13,2 %. Vzroke vidim predvsem v tem, da je lendavsko območje veliko bolj kompaktno z dokaj razvitim šolstvom. To je razvidno tudi iz tabele "struktura izobrazbe", kjer je očitno, da je delež ljudi s srednjo izobrazbo na dvojezičnem območju lendavske občine večji kot na dvojezičnem območju mursko soboške občine.

Kako pa se bo to območje (nacionalno mešano ozemlje-Prekmurje) razvijalo naprej, pa je odvisno od mnogih faktorjev. Razviti je treba ekonomsko bazo, saj se družbena nadstavba razvija paralelno z ekonomsko bazo.

A, terbeli fejlödes a munkahelyek sztrukturájának negativ eredményekhez vezetett; Goricsko területén. A koros hatas elsösorban a vegyes nemzetiségü terület stagnálásához igazi elmaradottsághoz es gazdasági elmaraditsegához sok esetben az elneptelenedés kezdetleges stadiumához vezetett.

A gyors intézkedés ezen a téren már meghozták, az első gyümölcsöző eredményeket. Elsösorban a lendvai községben, míg a murraszombati község vegyes nemzetiségü területén, amely szinten homogen es a vállalkozás egy kiesit elkezett.

4. Struktura delovnih mest

Člani skupine: Vida Eva, Pedagoška gimnazija Juša Kramarja,
Murska Sobota
Kčnyje Silva, OŠ Šalovci

V Prekmurju je bilo leta 1971 90769 prebivalcev, od tega je bilo aktivnih 58046, velik del tega pa predstavlja prebivalstvo v zasebnem sektorju, ki se ukvarja s kmetijstvom. V družbenem sektorju pa je prebivalcem Prekmurja na voljo 18610 delovnih mest. V prevladi je število moških delovnih mest, in sicer 9944. Torej za ženske ostane le 8666 delovnih mest. Omejena delovna mesta zasedajo ljudje iz matičnih občin in pa tudi iz drugih občin ter republik.

Is slovenskih občin na desnem bregu Mure se zaposlujejo predvsem v Murski Soboti in bližnjih zaposlitvenih krajih, v Lendavi pa se zaposlujejo razen domačinov tudi ljudje iz Medjimurja. Prekmursko prebivalstvo pa v obratnih tokovih razen G. Radgone ni znatneje zastopano. Vzrok za to pa je v manjših možnostih zaposlitve izven obeh pomurskih občin, saj imajo manjša lokalna središča v sosedstvu podobne probleme glede zaposlovanja.

Eno izmed redkih slovenskih mest, kjer je število zaposlenih višje od števila prebivalstva samega mesta, je Murska Sobota. To občinsko in regionalno središče je daleč v ospredju, saj v svoji tekstilni, kovinski, grafični, živilsko-predelovalni industriji razpolaga z 7555 delovnimi mesti. Če pa prištejemo še terciarno in kvartarno dejavnost, se to število poveča na 12162. Podobna situacija je tudi v občini Lendava.

Ostali zaposlitveni centri so lokalnega značaja z enim ali dvema obratoma. Ti centri pa sploh ne presegajo vaški meje. Izjemni sta samo dva centra v občini Murska Sobota, in sicer Beltinci in Puconci ter Turnišče v Lendavski občini. Obrati so nastali v nekaj zadnjih letih z namenom, da se poleg zdomev

zaposli tudi iz kmečkega poklica preslojena delovna sila. Poskusi niso vedno uspeli, kajti omenjeni obrati se niso prilagajali ustrezni kvalifikacijski strukturi, starostnim skupinam prebivalstva, socialni strukturi, prometnim tokovom, kakor tudi ne urbaniziranim predelom, kjer so si zdomci za gradnjo stanovanj uredili bodoče mesto bivanja in delovanja.

Če pa pogledamo strukturo delovnih mest v družbenem sektorju na nacionalno mešanem ozemlju v Prekmurju, lahko ugotovimo, da je v Soboški občini največ delovnih mest v sekundarni dejavnosti (100). Temu sledi terciarna z 12 delovnimi mesti in nato kvartarna (11). Primarne dejavnosti v družbenem sektorju pa sploh ni. Na nacionalno mešanem ozemlju v Lendavski občini se že opazi razlika, saj je 2895 razpoložljivih delovnih mest v sekundarni dejavnosti, temu sledi 347 delovnih mest v kvartarni dejavnosti, nato pa terciarna z 213 delovnimi mesti in slednjič primarna z 139 delovnimi mesti v družbenem sektorju. To pa je tudi razumljivo, saj na lendavskem območju živi mnogo več ljudi madžarske narodnosti kot v soboški občini.

Struktura delovnih mest po spolu na narodnostno mešanem ozemlju kaže, da imajo v Lendavski občini pretežno možnost za zaposlitev moški (2678), medtem ko je za ženske na razpolago le 1315 delovnih mest. Na nacionalno mešanem ozemlju v soboški občini pa je ravno obratno, saj imajo moški le 26 delovnih mest, medtem ko ženske kar 97. To pa zaradi tega, ker je na tem območju objekt tekstilne industrije, kjer so delovna mesta pretežno za ženske.

STRUKTURA DELOVNIH MEST

Območje	skup.d.n.	prim.	sek.	terc.	kvart.
Prekmurje	18610	513	12293	5417	2387
Občina M.S.	13976	361	8895	3156	1954
nac.meš.oz. v obm.M.S.	123	-	100	12	11
občina Lendava	4634	152	3398	261	433
nac.meš.oz. v obm. L.	2992	139	2895	213	347
celotno nac. m.oz.	4115	139	2995	225	358

STRUKTURA DELAVSKIH MEST PO SPOLU

Območje	moški	ženske
Prekmurje	9944	8666
občina Murska Sobota	7027	6951
nac. meš.oz. v ob.M.S.	26	27
občina Lendava	2917	1715
nac. meš.or. v. ob. L.	2678	1315
celotno nac. m. oz.	2704	1412

Miravidek aktív lakosságának többségét a parasztlakosság képezi. A tövöbi lakosságnak pedig a szekundaris, terciaris es kvartaris tarsadalmi szektorokban van biztosítva munkahely es férfiakat alkalmaznak többségben. A muravidéki lakosságnak két fő munkalehetoseget Muraszombat es Lendva képezi.

A munkahelyek strukturájának a tarsadalmi szektorokban a nemzeti segileg vegyes területek összehasonlítása után arra a következtetésre jutunk, hogy a lendvai községben több munkahely van biztosítva, mint a muraszombati községben, ha pedig némileg hasonlítjuk össze, akkor az adatok arra mutatnak, hogy a lendvai/altalában a férfisk munkahelyek vannak többségben, miközben a muraszombati községben ellenkező a helyzet.

5. Šolstvo v Prekmurju s posebnim poudarkom na nacionalno mešanem območju

Člani skupine:Kladnik Tonka, Pedagoška gimnazija, Ravne na Koroškem

Stražišar Danijel, Gimnazija Poljane, Ljubljana
Jurkota Marina, Pedagoška gimnazija, Koper

V razvitosti izobraževalnega sistema in njegovi kakovosti se vedno odraža tudi stopnja gospodarske razvitosti posameznih pokrajin. Mreža osnovnih šol v manj razvitih območjih je rezultat različnih faktorjev. Eden pomembnejših je gostota naselitve in število šoloobveznega prebivalstva. Za Prekmurje je značilna sorazmerno gosta in dokaj enakomerna mreža centralnih šol, podružničnih je malo. To je pogojeno tudi z obliko površja, saj je svet pretežno raven ali rahlo valovit. Šolstvo v Prekmurju se je razvijalo drugače kakor v drugih predelih Slovenije.

Do konca 1. svetovne vojne je spadalo Prekmurje pod madžarsko upravo, ki je rabila šole med drugim tudi kot sredstvo raznarodovanja. Takemu namenu je bila prilagojena tudi šolska mreža po načelu "šole skoraj v vsako vas". Med obema vojnama je šla raznarodovalna politika pri Madžarih v nasprotno smer v slovenizacijo Madžarov. Pomembno spremembo pomeni uvedba dvojezičnega pouka leta 1959.

Problematika šolstva je prišla še bolj do izraza v zadnjem času ob pripravah na celodnevni pouk in usmerjeno izobraževanje, ter ob prizadevanjih v policentrični razvoj Slovenije. Nov sistem šolstva naj bi zmanjšal razlike v izobrazbi prebivalstva bolj razvitih in pretežno agrarnih območij. Pojavlja se potreba po lokalnih centrih in ureditvi nove šolske mreže.

Ponekod je ta mreža že urejena. Tako je npr. v lendavski občini, kjer se pouk odvija dvojezično v treh popolnih osnovnih šolah. V soboški občini je takšno vlogo imela le osnovna šola v Domanjševcih, ki je do sedaj zajela le polovico učencev narodnostno mešanega ozemlja. Ostali učenci dvojezičnega teritorija se po štiritletnem šolanju v podružničnih šolah prešolajo na osnovni šoli

v Fokovcih in Šalovcih. To pa le formalno zadostuje kriterijem dvojezičnega pouka, saj sta obe šoli izven narodnostno mešanega območja in se pouk odvija pretežno v slovenskem jeziku. Zaradi prešolanja so imeli marsikateri učenci težave, ker niso v dovoljni meri obvladali slovenskega jezika, saj je bil učni program v slovenščini na teh šolah sanje prezahteven. Slabo izobrazbo dokazuje relativno nizek delež kvalificiranega prebivalstva.

V letu 1970 je leta za slovensko govoreče prebivalce znašal 53,3 %, za madžarsko govoreče pa 37,5 %. Neugodna kvalifikacijska struktura v bližnji preteklosti je bila tudi eden izmed vzrokov, da se je madžarsko prebivalstvo gibalo pretežno v okviru narodnostno mešanega ozemlja ali pa se je trajno izselilo. Z neposredno slovensko okolico se je mešalo v manjši meri.

Takšno stanje je upravičeno zahtevalo izgradnjo nove centralne šole, ki bo zajela učence višjih razredov vsega nacionalno mešanega območja v soboški občini. Pri lokaciji te nove šole so morali upoštevati, da je območje obmejno, narodnostno mešano in manj razvito. Prav zaradi teh specifičnosti mu je jugoslovska skupnost dolžna nuditi pomoč. Novo centralno šolo bodo začeli graditi letos v Prosenjakovcih. To bo popolna osnovna šola. Podružnični osnovni šoli bosta ostali v Hodošu (2 razreda), v Domanjševcih (4 razredi).

Koristno bi bilo, da bi bil v Lendavi center dvojezičnega, desetletnega usmerjenega izobraževanja. Šolstvo ima v danih razmerah dvojni pomen. Zmanjšuje razlike med razvitimi in manj razvitimi, višja izobrazba prebivalstva pa omogoča večjo prostorsko mobilnost. Izobraženo prebivalstvo lažje najde zaposlitev in naveže stike s sosednim okoljem.

V lendavski in soboški občini mladi z dvojezičnega območja največkrat nadaljujejo šolanje na poklicnih šolah. Precejšen je delež tistih, ki obiskujejo poklicne šole, pa tudi tistih, ki nadaljujejo šolanje na gimnaziji, pedagoški gimnaziji, ekonomski, administrativni in srednji glasbeni šoli, je precej. Dijaki teh šol so iz vsega Prekmurja, toda tudi tu jih je z narodnostno mešanega območja, v primarjavi z ostalim Prekmurjem, soraz-

merno manj.

To nam lepo kaže karta "Dijaki po smeri šolanja za leto 1978 v Prekmurju", ki jo je izdelal Inštitut za geografijo Univerze v Ljubljani 1979. Povdariti pa moramo, da je tudi neposredna slovenska okolica enako slabo zastopana, torej je vzrok treba iskati tudi drugje, mogoče v prirodnih dejavnikih, splošni prometni odrezanosti, mogoče tudi zanemarjenost območja s strani širše družbene skupnosti.

Ob analizi nas je močno presenetilo dejstvo, da je na tem pretežno agrarnem področju med mladino tako malo zanimanja za izobraževanje v kmetijski stroki. Z narodnostno mešanega območja soboške občine ni niti enega, sorazmerno malo pa je tudi dijakov z lendavskega območja.

Večje število dijakov obiskuje vzgojiteljsko, zdravstveno in tehnično šolo. K temu prispeva tudi tehnična srednja šola v Lendavi, ki je edina srednja šola na nacionalno mešanem območju.

Republiška in občinska izobraževalna skupnost spodbuja šolanje s štipendijami. Prednost imajo predvsem tisti, ki se odločajo za nadaljevanje študija na Pedagoški akademiji in vpišejo kot študijski jezik madžarščino. Razmerje med študenti je skoraj enako.

Po prognozi predvidevamo, da se bo število dijakov o štiriletnem razdobju (15-19 let) na nacionalno mešanem območju v občini Murska Sobota gibalo med 70 in 80. V lendavski občini pa je pričakovati, da bo to število rahlo nad 600 učencev. Prognoza velja za leto 1990. Skupno se bo torej na nacionalno mešanem ozemlju v usmerjenem izobraževanju šolalo v razdobju 1980-1990 - vsako leto okrog 700 učencev. To število pa že daje osnovo za razmišljanje o lokaciji srednje šole v okviru usmerjenega izobraževanja - za dijake z nacionalno mešanega ozemlja.

A nemzetiségű vegyes területen, a kétnyelvű oktatásról szóló törvény 1959 volt elfogadva az fontos változást hozott az oktatás terén. Új korszakot jelentet a szakirányított oktatás bevezetése. Ezzel kapcsolatban meg, az, idei évben megkezdik Partosfalvan egy új elemi iskola építést amely 2. melléktagozattal maga köré foglalja a muraszombati, közseg nemzetiségi vegyes területen élő gyerekeket. Hasznos és egyben megfelelő megoldás volna, ha a tíz éves kétnyelvű szakirányított oktatás központja Lendván volna. Az oktatásnak az adott helyzetben kettős jelentősége van: esikenti a különbséget a fejlettek és kevésbé fejlettek között, az emberek magasabb képzettsége nagyobb területi mobilitást engedmenyez. A muravidéki kétnyelvű területen élő fiatalok tanulmányaikat leggyakrabban a szakosított közepiskolában folytatják. Az egész Muravidék tanulóival összehasonlítva a számuk jóval kevesebb. Különösen keves azon tanulók száma, akik a gazdasági közepiskolát választják. E területen az egyetemisták száma is csak a minimumot éri el, habár a közösségi oktatásügyi közösség ösztöndíjakkal próbálja gyarapítani számukat.

A megállapítások szerinti 1990-re a tanulók száma körülbelül 700-ra fog növekedni. Ez a szám pedig egy alapgondolást ad egy általános típusú közepiskoláról.

ŠTEVILO UČENCEV V SOBOŠKI IN LENDAJSKI OBČINI V LETIH 80,85,
in 90.

Murska Sobota	1980	1985	1990
Berkovci	2	3	4
Čikečka vas	-	3	4
Domanjševci	19	15	18
Hodoš	-	25	5
Ivanjševci	4	2	2
Krplivnik	-	-	7
Lončarevci	-	1	1
Motvarjevci	-	2	14
Pordašinci	-	3	4
Prosenjakovci	-	10	20
Središče	-	2	9
Skupaj	25	66	88

Lendava	1980	1985	1990
Benuta	10	9	6
Benica	11	8	7
Čentiba	42	46	48
Dobrovnik	64	80	98
Dolga vas	55	59	48
Dolgovaške Gorice	40	13	26
Dolina	35	27	26
Dolnji Lakoš	26	18	16
Gaberje	29	33	15
Genterovci	17	21	16
Gornji Lakoš	42	34	34
Kamovci	7	6	10
Kapca	28	30	32
Kot	7	8	9
Lendava	50	52	34
Lendavske Gorice	26	21	23
Mostje	38	33	36
Pince	10	7	17
Petešovce	63	67	61
Pince Marof	8	6	10
Radmožanci	30	28	27
Trimlini	16	18	11

Lendava	1980	1985	1990
Žitkovci	15	8	9
Skupaj	672	632	619

Š t i p e n d i j e

Skupaj	Obč. Lendava		Obč. M. Sobota	
Gim., Ped. gim., Ekon., Administ., Sr. glasb.	158	27,67 %	217	26,82 %
Tehnične sred. šole	74	12,96 %	62	7,66 %
Vzgojit., Zdrav. del.	123	21,54 %	188	23,24 %
Kmetijska s. šola	20	3,50 %	53	6,55 %
Poklicne šole	196	34,32 %	289	35,72 %
S k u p a j	571	100 %	809	100 %

Nacionalno mešano ozemlje

	Obč. Lendava		Obč. M. Sobota	
Gim., Ped. gim., Ekon., administ., Sr. glasb.	81	34,18 %	4	50 %
Tehnične sred. š.	37	15,61 %	-	-
Vzgojit., Zdrav. del.	38	16,03 %	-	-
Kmetijska s. šola	4	1,69 %	-	-
Poklicne šole	77	32,49 %	4	50 %
S k u p a j	237	100 %	8	100 %

Število štipendistov na nacionalno mešanem območju v občini
Murska Sobota - po vaseh

	(gimn., ped. gimn., ekš., uaš., sr. gl.)	(tsš)	(vzg., šzd)	(ksš)	(poklicne šole)
Hodoš	0	0	0	0	1
Krplivnik	0	0	0	0	0
Domanjševci	0	0	0	0	1
Lončarovci	1	0	0	0	0
Ivanjševci	1	0	0	0	0
Središče	1	0	0	0	0
Berkovci	0	0	0	0	0
Poradašinci	0	0	0	0	0
Čikečka vas	0	0	0	0	0
Motvarjevci	1	0	0	0	1
Prosenjakovci	0	0	0	0	1

Število štipendistov na nacionalno mešanem območju v občini
Lendava - po vaseh

	(gimn., ped. gimn. ekš., uaš., sr. gl.)	(tsš)	(vzg., šzd)	(ksš)	(poklicne šole)
Dobrovnik	3	0	3	0	11
Žitkovci	0	0	2	0	0
Kamovci	0	0	0	0	1
Genterovci	4	2	1	0	3
Radmožanci	1	1	1	0	2
Banuta	2	0	0	0	1
Mostje	3	1	2	0	3
Dolga vas	6	2	2	1	6
D. Gorice	1	0	1	0	1
L. Gorice	2	0	4	0	2
Lendava	17	8	8	0	6

Število študentov na nacionalno mešanem območju v občini
Lendava - po vaseh

	gimn., ped.gimn.			TSŠ	VZGO., ŠZD	KSŠ	PŠ
	EŠ., uaš., sr.gl.						
D. Lakoš	6			2	2	-	1
G. Lakoš	5			2	1	1	3
Gaberje	5			2	2	2	9
Kapca	4			2	2	-	6
Kot	1			-	1	-	1
Trinlini	4			2	-	-	-
Fetišovec	10			8	1	-	9
Čentiba	1			2	-	-	6
Dolina	3			2	4	-	3
Pince	1			1	-	-	-
Pince Marof	1			-	1	-	1
Benica	-			-	-	-	4

6. Splošna demografska struktura v naselju Hodoš

V delovni skupini so sodelovali: Andreja Vidali, Gimnazija Celje, Tatjana Jug, Gimnazija Nova Gorica, Tojšek Zofija, Ekonomski šolski center Slovenj Gradec

Naša enota se je med drugim ukvarjala z vprašanjem demografskega razvoja v naselju Hodoš. Namen analize je ugotoviti stanje prebivalstva danes in ga primerjati s stanjem ob prvem geografskem taboru v Hodošu leta 1976.

Starostna struktura prebivalcev 1979

	<u>Število</u>	<u>%</u>
do 10 let	20	6,78
11 - 20 let	34	11,53
21 - 30 let	47	15,93
31 - 40 let	38	12,88
41 - 50 let	34	11,52
51 - 60 let	55	18,64
61 - 65 let	13	4,4
65 in več	54	18,3

Starostna piramida, ki smo jo izdelali za letošnje leto, kaže primanjkljaj v najmlajši skupini, to je pri otrokih do desetega leta ali 6,78 %. V piramidi se pojavijo zajede pri ženskah med 31 - 40 letom in moških, med 41 - 50 letom. To si lahko razlagamo z izgubami med drugo svetovno vojno in kot posledico odhajanja v tujino po letu 1960 in to tistega prebivalstva, ki je v najbolj aktivnih letih. Precej je velik odstotek ostalega prebivalstva. Tako je starostna skupina tistih, ki so stari nad 65 let, druga najmočnejša grupa v starostni piramidi.

Iz primerjave stanja leta 1976, ugotovimo, da v glavnem ni večjih sprememb. Rahlo se je znižal odstotek otrok, od 7,58 - 6,78 %,.

Spolna struktura

<u>Moški</u>	<u>Število %</u>	<u>Ženske</u>	<u>Število %</u>
do 10 let	18(11,53)	13 (8,61)	
11 - 20 let	28 (17,94)	17 (11,26)	
21 - 30 let	24 (15,38)	27 (17,88)	
31 - 40 let	17 (10,89)	16 (10,60)	
41 - 50 let	14 (8,97)	15 (9,93)	
51 - 60 let	24 (14,66)	28 (18,54)	
61 - 70 let	18 (11,54)	13 (18,61)	
71 in več	11 (7,05)	24 (15,89)	

Spolna struktura prebivalstva v vasi je dokaj enakomerna, saj živi tu 50,8 % moških in 49,2 % žensk. Zanimivo pa je, da so ženske v vasi povprečno starejše od moških.

Razvoj števila prebivalstva:

Po statističnih podatkih iz leta 1961 in 1971, opazimo v naselju rahlo nazadovanje števila prebivalstva. Leta 1961 jih je bilo 468, leta 1971 pa 418.

K zmanjšanju števila prebivalcev so pripomogli naslednji dejavniki:

- a) odhajanje prebivalcev v večje mestne centre, ker Hodoš in okolica nimata dovolj zaposlitvenih mest za tiste, ki so se odločili za neagrarne dejavnosti,
- b) odhajanje na delo v tujino,
- c) velika umrljivost zaradi večjega deleža starejšega prebivalstva, ki je že izven reproduktivne dobe.

Mogoče so vzroki za upad tudi v problemih, ki tarejo vas. Vas še vedno daje videz zaostalosti, čeprav skozi vas poteka del asfaltne ceste, ki povezuje Hodoš s središčem Pomurja, so vse ostale poti neasfaltirane.

<u>Leto</u>	<u>Nataliteta</u>		<u>Leto</u>	<u>Mortaliteta</u>	
	<u>Število</u>	<u>% o</u>		<u>Število</u>	<u>% o</u>
1976	4	9,6	1976	21	50,53
1977	10	23,92	1977	12	28,6
1978	6	19,35	1978	19	45,45

Gibanje rodnosti ne kaže nekega uravnovešenega stanja, ampak se iz leta v leto spreminja. V Hodošu je nataliteta najvišja v letu 1977 - 23,92 %, zelo niska pa v letu 1976 9,6 %. Mortalitet se je v obravnavanem časovnem razdobju gibala dokaj visoko. Leta 1970 je dosegla kar 50,54 %, leta 1977 je nekoliko padla (28,69%) leta 1978 se je znova dvignila na 45,45 %

Prirodni prirastek:

Dobili smo ga iz razlike med številom rojstev in smrti preračunano na 1000. Za samo naselje Hodoš je prirodni prirastek zadnjih treh let negativen.

1976	1977	1978
- 17	- 2	- 13
40,7 %	4,8 %	31,1 %

Analiza prirodnega prirastka v naselju tako ne daje ugodne slike. Je daleč pod slovenskim povprečjem in podkrepljuje trditvi, da se to področje demografsko prazni.

PREBIVALSTVO PO AKTIVNOSTIH

Za opredelitev socialne mobilnosti je pomemben pokazatelj struktura prebivalstva po aktivnostih. V Hodošu se je ob popisu prebivalstva leta 1951 s kmetijstvom ukvarjalo 78,95 % prebivalstva, 1961 se je s to panogo ukvarjalo 83,77 %, 1. 1971 pa le še 64,76 %. Na nacionalno geografskem taboru leta 1976 so ugotovili, da število kmečkega prebivalstva pada. Indeks pokaže da le-to v obdobju med letom 1976-1979 stagnira, oziroma le rahlo pada.

V zadnjih letih zasledimo tako v Hodošu kot v celotnem Prekmurju rast zaposlovanja v sekundarnih dejavnostih. Indeks rasti za obdobje 1976-1979 se giblje okoli 200. Vzrok za takšen porast delavskega prebivalstva lahko med drugimi pripisujemo tudi novemu obratú tovarne Mura, ki je v Gornjih Petrovcih odprla možnosti za zaposlovanje predvsem ženske delovne sile.

Ob zadnjem popisu prebivalstva leta 1971 se je povečal delež tistih, ki so na začasnem delu v tujini na 13.

Zaključek:

Starostna struktura prebivalstva pokaže, da je v vasi najmanj otrok do 10 leta starosti, na drugi strani pa je visok odstotek prebivalstva starih nad 65 let. V zadnjih letih število prebivalstva še vedno upada, vzroki pa so v zaposlovanju prebivalstva v večjih pomurskih središčih, odhajanje delavcev v tujino, visok delež ostarelega prebivalstva. Mortalitetna visoko presega nataliteto in je tako prirodni prirastek negativen, kar kaže, da se področje populacijsko prazni.

Delež kmečkega prebivalstva sedaj rahlo pada, močno pa se večja delež prebivalstva zaposlenega v sekundarnih dejavnostih.

Indeks gibanja števila prebivalstva

Leto	1961	1971	1976	1979
Št. prebiv.	465	418	400	319

I. 1961 - 1971 = 89,8

I. 1971 - 1976 = 95,6

I. 1976 - 1979 = 79,75

I. 1961 - 1979 = 68,6 povprečan indeks

primer:

I. = $\frac{\text{število prebivalcev 71}}{\text{število prebivalcev 61}} = x \cdot 100$

Indeks staranja prebivalstva

primer: I. = $\frac{\text{nad 65 let}}{\text{pod 14 let}} \cdot 100$

za leto 1979:

pod 14 let je 50 prebivalcev

nad 65 let je 50 prebivalcev

I. = $\frac{50 \cdot 100}{50} = 100$

7. Dnevne, sezonske in trajne migracije iz naselja Hodoš

Člani skupine: Trampusch Marija, Gimnazija za Slovence v Celovcu,
Gazdag Marija, Srednja zdravstvena šola Rakičan
Klančnik Tatjana, Gimnazija, Celje.

Prekmurje je tipična obmejna pokrajina, ki spada v subpanonsko regijo Pomurja. Sestoji se iz: Apaškega polja, Murskega polja, dela Slovenskih goric, Prekmurske ravnin, Goriškega, ter Lendavskih goric. Vse do konca 1. svetovne vojne je prirodno enotno Pomurje delila državna meja med Avstrijo in Madžarska. Ti dve državi sta bili v gospodarskem in družbenem pogledu različno razviti. Avstrija se je prej industrializirala kot Madžarska. Ogerska, h kateri je pripadalo Prekmurje je imela drugačno razvojno pot. Tu so se v prvih desetletjih dvajsetega stoletja še ohranili polfevdalni odnosi. Leta 1848 se je prekmurski kmet rešil tlake. V tem času se je preusmeril v žitno poljedelstvo in je zaradi konkurence težko prodajal svoje pridelke na Ogrsko. Lažje je našel tržišče vsosednji Avstriji, če pa v Avstriji ni mogel prodati svojih pridelkov, jih je prodal po zelo nizki ceni na madžarski trg. Kljub sorazmerno ugodnim prirodnim pogojem, kmetijstvo ni imelo pravih možnosti za razvoj, ker so to preprečevale politične meje, ki so dolino Mure prerezale v podolžnem in prečnem prerezu in jo umrtvile v gospodarskem in prometnem pogledu. Agrarna Madžarska je bila v tem času še skoraj brez industrije, zato je bil odtok iz vasi neznaten. Naravni prirastek je bil močan in tudi prebivalstvo je naraščalo. Glede na takratni razvoj proizvodnih sil, pa je bilo Pomurje že prenaseljeno in začelo se je zaposlovanje v tujini. Poleti so bili na sezonskem delu, pozimi pa so se vračali domov, ker so si ustvarili družine. Ravno to pa je povzročalo drobitev posesti, ker je večina ostala doma. Počasi razvoj in hitra rast prebivalstva sta še bolj stopnjevala prenaseljenost. V tem času so se Prekmurci začeli odseljevati v Ameriko. Začela se je trajna migracija, ki je vključevala slovensko in madžarsko govoreče prebivalce. V zadnjih desetletjih devetnajstega stoletja so Prekmurci hodili na sezonsko delo na madžarska veleposestva in v Vojvodino. Sledila je 1. in 2. svetovna vojna in ljudje so začeli odhajati v Avstrijo, Nemčijo, Francijo, ZDA, Kanado; po vojni pa tudi v Avstralijo.

Migracije s tega območja se uveljavljajo še danes. S pomočjo popisa iz leta 1971 lahko ugotovimo, da je največ sezonskih del. iz Prekmurja v Avstriji in Nemčiji. Na sezonska dela odhajajo večinoma mladi ljudje. Tudi asfaltirana cesta, ki je bila zgrajena po letu 1971, jim je omogočila zaposlitev na daljše razdalje. Hkrati pa so se vrata v tujini začela zapirati in to je vzrok, da se je delež dnevnih migrantov skoraj podvojil. To nam prikazuje karta. Razvidno je tudi, da se ljudje vedno bolj zaposlujejo v Murski Soboti in Lendavi.

Dnevna migracija delovne sile s Hodoša

Z anketiranjem v Hodošu smo ugotovili, da dnevne migracije v zadnjih letih pridobivajo na pomenu. Od vseh dnevnih migrantov se je do leta 1960 zaposlilo 9 moških in 8 žensk. V obdobju 1961 - 1965 se je zaposlilo 5 moških in 3 ženske. Med leti 1966 - 1971 pa 4 moški in 6 žensk. Po letu 1971 je število zaposlenih močno naraslo, saj se je zaposlilo kar 13 moških in 11 žensk. Ugotovili smo, da so to predvsem mlajši ljudje, ki se ne morejo preživljati na majhnih kmetijah. Prebivalci Hodoša so zaposleni v naslednjih krajih: Murski Soboti, kjer delajo predvsem v sekundarnih dejavnostih, nekaj jih je zaposlenih v terciarnih, najmanj pa v kvartarnih dejavnostih. Dva delavca iz Hodoša se vozita na delo v Mačkovce in v Lendavo.

V Gornjih Petrovcih deluje tekstilna tovarna Mura. Prevladuje ženska delovna sila, ki prihaja iz krajev v ožjem radiju oddaljenosti od kraja kjer živijo. Iz Hodoša so tam zaposleni 4 ženske in 2 moška. V tovarni prevladuje mlada delovna sila. Povprečna starost teh ljudi se giblje od tistih, ki so komaj zapustili OŠ, to se pravi, da so nekvalificirani, in do 35 let starosti. V obratu ni zaposlenih niti eden delavec, ki bi bil star nad 50 let. Iz podatkov je razvidno, da je ta obrat pomembna pridobitev predvsem za mlado žensko delovno silo. Hkrati pa je v naselju in bližnji okolici preprečil depopulacijo, kajti mladi ljudje so našli zaposlitev doma.

Zdomci s Hodoša

Iz Hodoša je v tujini zaposlenih 28 prebivalcev, in sicer 9 žensk in 21 moških. Najbolj množično so odhajali prebivalci v tujino med leti 1971 do 1975 in sicer 52,3 %. 42,4% prebivalcev pa je odšlo med leti 1966 do 1970. Po letu 1976 jih je odšlo le 4,7 %, pred le-

tom 1966 pa ni odšel niti eden. Zdomci s Hodoša se zaposlujejo predvsem v Avstriji, kjer jih je 12, v Nemčiji pa jih je 11. 71,3 % živečih v tujini je samskih, 14,5 % jih živi z zakonskim partnerjem, ostali pa imajo družino z otroki. Zanimivo je tudi to, da je naša delovna sila, ki je zaposlena v tujini stara manj kot 30 let. Od vseh starostnih skupin je najmočnejše zastopana skupina od 25-30 let. Hkrati je ta delovna sila v večini nekvalificirana, le trije od vseh zaposlenih imajo kvalifikacijo. Ko smo jih pri anketiranju spraševali, zakaj so se odločili za življenje v tujini, se njihovi odgovori niso razlikovali, kajti vsi si želijo izboljšati osebni življenjski standard. Večina od njih porabi denar za sidavo hiše, za gospodinjske potrebščine in nabavo kmetijskih strojev. Nekaj posameznikov hrani denar v banki, eden pa varčuje samo za avtomobil. Kljub temu, da imajo v tujini boljše zasluške, se večina namerava vrniti domov. Nekaj je takih, ki bi se vrnili, če bi imeli zagotovljeno službo, otroško varstvo in druge življenjske potrebe. Spoznali smo, da so delavci zaposleni v tujini vezani na svoj prvi kraj zaposlitve in bivanja. Vzrok smemo iskati v njihovi nekvalificiranosti.

Zaključek

Iz Hodoša se je največ ljudi odselilo do leta 1976 na sezonsko delo so najbolj množično odhajali med letom 1971-1975. Kasneje se je število prebivalcev, ki so odhajali v tujino zmanjšalo. Zdomci iz Hodoša so zaposleni v Avstriji in Nemčiji. To so nekvalificirani delavci, ki so odšli v tujino zato, da bi si izboljšali življenjski standard.

Največji tok dnevne migracije je proti Murski Soboti, kjer je največ zaposlenih žensk, moška delovna sila pa je v večini zaposlena v KIK Pomurka in v Gornjih Petrovcih.

Dnevne migracije so se stopnjevale po 1971 letu. K temu je veliko prispevala asfaltirana cesta in omejeno izseljevanje ljudi v tujino.

Hodosról a legtöbb ember 1976-után költözött el, idény munkára 1971-1975 között jartak a legtöbbben. KEs"ebb a károsok száma akik, külföldre vándoroltak nemileg csökkent. A legtöbbben Ausztriába és Németországban dolgoznak. Ezek képzettség nélküli munkások, akik azért kerestek munkahelyet külföldön, hogy javítsanak a életsszínvonalukon, amit Hodoson nem sikerült elérniük. Elegna- gyobb napi helyváltoztatás Muraszombatba van, ahol a női dolgozó, alkalmazott, a férfiak pedig legtöbbben a KIK Pomurka vállaltban és G. Petrovsein dolgoznak.

Anapi helyváltoztatás 1971, után fokozodnak, amihez, nagyban hozzásegített az aszfaltos út és az emberek kivándorlásának korlátozása külföldre.

Leto zaposlitve

<u>leto zap.</u>	<u>moški</u>	<u>ženske</u>
do 1960	9 zaposlenih (29 %)	8 zap. (28,5 %)
1961-1965	5 zaposlenih (16,1%)	3 zap. (10,2 %)
1966-1971	4 zaposlenih (12,9%)	6 zap. (21,4 %)
po 1971	13 zaposlenih (41,9%)	11 zap. (39,2%)
	Skupaj: 31	skupaj: 28

8. Socialno ekonomska struktura gospodinjstev v naselju Hodoš

Člani skupine: Kečler Janez, Gimnazija, Maribor

Mikec Matjaž, Gimnazija, Kranj

Kalamar Drago, Srednja zdravstvena šola, Rakičan

Naši analizi so kot osnova služili vprašalniki in rezultati anketiranja in kartiranja v naselju Hodoš. V vprašalnike so bile vključene vse družine, le-te pa so po številu družinskih članov precej raznolike. Razlikujejo se po tipu stanovanjskih hiš, po načinu pridobivanja dohodka (največ družin si dohodek pridobiva iz kmetijstva, nekaj iz kmetijstva in neagrarnih dejavnosti, najmanj se jih preživlja sama z dohodki iz neagrarnih dejavnosti). V naselju smo našli na 21 gospodinjstev s samo enim ali dvema članoma. To so predvsem ostarela agrarna gospodinjstva, iz katerih so se mlajši člani odselili, ker so kmetijske površine v tem delu Slovenije izredno razdrobljene in dajejo ljudem komaj toliko, da zadostuje za preživljanje.

Gospodinjstva smo ločili na agrarna, to so tista kjer se vsi člani družine preživljajo izključno z agrarno dejavnostjo. Te družine so tudi najbolj številne. Kar 16,58 % teh družin ima po 8 članov. Delavske družine so tiste, kjer so vsi člani, ki so stari nad 16 let zaposleni izven agrarnega gospodarstva ali pa obiskujejo poklicno ali srednjo šolo. S tipom mešanih oz. delavsko kmečkih gospodinjstev pa označujejo družine v katerih so predvsem mlajši člani ali pa moški zaposleni izven kmetijstva, del dohodka pa jim še vedno daje kmetijstvo.

Iz ankete lahko ugotovimo, da največji delež predstavljajo kmečka gospodinjstva. To je bilo ugotovljeno že na taboru leta 1976. Prebivalci so kljub začetni urbanizaciji še močno vezani na zemljo, vendar velik del mladih ne ostaja doma, pač pa hodi na delo v tujino ali druge razvitejše dele Slovenije, vedno več mladih pa se vključuje tudi v proces vzgoje in izobraževanja po zaključeni osnovni šoli. Večina članov kmečkih družin spada v starostne skupine nad 35 let. Pri tem moramo tudi omeniti, da večina kmetov teži k modernizaciji in mehanizaciji. Slaba stran kmečkih gospodinjstev pa je v tem, da se v premajhni meri vključujejo v proces kooperacije s kmetijsko zadrugo.

Poleg kmetijstva, ki bo še glavna gospodarska panoga v tej vasi pa je čutiti tudi proces urbanizacije. Tako je od vseh anketiranih gospodinjestev kar 23.3 % mešanih. Iz tega lahko sklepamo, da se bo v prihodnje še hitreje večal delež neagrarnega prebivalstva, čeprav ga je danes še vedno najmanj.

Tabela 2!

To dejstvo lahko potrdimo z ugotavljanjem starosti hiš. Tako je po 2. svetovni vojni gradnja izredno močna, nato se je v letih 1961-1970 nekoliko ustalila, po letu 1971 pa je zopet dobila na pomenu.

Tabela 3!

Opazili smo tudi sanacije starejših kmečkih hiš in gospodarskih poslopij. Največ je starih gospodarskih poslopij, ki ^{jih} še uporabljajo, zasledili pa smo tudi nekaj popravljenih, nekaj pa je tudi novih gospodarskih poslopij.

Tabela 4!

Pomemben indikator pri ugotavljanju razvitosti nekega naselja je tudi opremljenost gospodinjestev. Zasledili smo ugodne rezultate, saj skoraj ni hiše v katero ni speljan vodovod, večina hiš pa ima tudi stranišče v hiši in pralne stroje. Kopalnic je še sorazmerno malo, saj je večina hiš prenovljenih. Z zviševanjem standarda gospodinjestev pa je povezana tudi povečana uporaba gospodinjskih pripomočkov (zmrzovalniki). Največ avtomobilov in televizorjev imajo delavsko-kmečke družine, katerih člani delajo v tujini.

Tabela 5!

Is tabele o poprečni starosti gospodinjestev pa ugotavljamo, da so gospodinjestva, ki so stara do 25 let največ delavska, nato kmečka in mešana. V starostni skupini od 26-40 let prevladujejo kmečka, manj je mešanih in najmanj je delavskih. Podobno zasledimo v starostni skupini od 41-60 let. V starostni skupini nad 61 let pa je tudi največ kmečkih, sledijo mešane in delavske družine. Število hiš v lasti mešanih gospodinjestev nam dokazujejo, da se prebivalstvo preslaja, torej ima pomembno vlogo deagrarnizacija.

Tabela 6!

Zaključek.

V analizi smo skušali ugotoviti gospodinjstva po številu članov, starostno strukturo gospodinjstev, ki smo jih ločili na agrarna, agrarno industrijska in industrijska in nazadnje smo analizirali še opremljenost gospodinjstev. Tako smo ugotovili, da so kmečka gospodinjstva večinoma v starostni skupini od 35-45 let, mlajša so mešana, najmlajša pa delavska gospodinjstva.

Ugotovili smo, da je opremljenost gospodinjstev razmeroma ugodna, če primerjamo stanje z letom 1976. Vseeno pa je potrebno poudariti, da je opremljenost boljša predvsem tam, kjer se člani gospodinjstev zaposlujejo v neagrarnih dejavnostih.

Analiza kot vzpodbuda za spremembe

Glede na stanje, ki smo ga ugotovili v naselju, mislimo, da bi bila potrebna večja osveščenost kmečkih delavcev, da bi se le-ti v večji meri vključevali v proces kooperacije s kmetijsko zadrugo. Pred tem pa bi bilo potrebno, da bi prebivalci prešli s polikulturalne samooskrbovalne proizvodnje na tržno gospodarstvo. Če bi se prebivalci uspešneje vključevali v ta proces, bi si s tem pridobili ugodnejši materialni položaj in s tem bi se izboljšala struktura in opremljenost gospodinjstev. Ne smemo pa tudi pozabiti, da je pogoj za uspešno vključevanje v kooperacijo izboljšanje prometnih zvez.

Az elhangzott előadásban megpróbáltunk összefoglaló elemzést készíteni a háztartásokról espedig: Elsősorban a tagok létszámáról a háztartások korszerinti összetételéről-amelyeket, agrár, agráripárra osztottuk valamint megvizsgáltuk a háztartások felszereltségét. Ezekből az eredményekből megállapítható hogy az öregebb háztartások többségben földműves jelleggel bírnak (35-45 év között vannak), a fiatalabb háztartások keverték, a legfiatalabbak pedig, kizárólag munkás háztartások. Megállapíthatjuk, hogy a háztartások felszerelése kielégítő, hiszen jóval meghaladja az 1976-ban mért eredményeket. Ki kell azonban emelni a következőket:

A háztartási, felszerelés minősége és mennyiségre kiemelkedően azokban a háztartásokban, amelyek család tagjai valamely nem-agrár jellegű üzemben tevékenykednek.

Število članov v kmečkih, mešanih in delavskih družinah v Hodošu

	Kmečke	Mešane	Delavske
1	4 (9,75)	---	2(15,38)
2	6(59,68)	3 (12,0)	6(45,15)
3	8(58,44)	7(28,0),	---
4	6(59,69)	9(36,0)	4(30,76)
5	8(58,44)	2(8,00)	1 (7,69)
6	6(59,69)	4(16,0)	---
7	2(4,78)	---	---
8	1(2,43)	---	---

41

25

13

Povprečna starost gospodinjstev

	M	%	D	%	K	%
od 0 - 25 let	2	(8,1)	3	(21,4)	3	(12,5)
od 26 - 40 "	10	(54,0)	3	(21,4)	15	(62,5)
od 41 - 60 "	12	(16,4)	6	(42,8)	15	(62,5)
nad 61 let	3	(4,10)	2	(14,2)	9	(37,5)
	37		14		42	

9. Starostna struktura hiš in opremljenost gospodinjstev na Hodošu

Člani skupine: Vida Žerak, Pedagoška gimnazija, Celje
Kozic Livija, Zdravstvena šola, Murska Sobota
Martinšek Igor, Gimnazija, Celje

Z letošnjim anketiranjem in kartiranjem 82 gospodinjstev naselja Hodoš, smo ugotavljali zunanji izgled vasi, starost hiš, adaptacije po letu 1960 ter opremljenost gospodinjstev. Sprememba stanja hiš in gospodarskih poslopij je največ odvisna od gospodarske moči prebivalcev. Ker je Hodoš še pretežno klasično agrarno naselje, ne zasledimo v njem večjega števila novogradenj. V obdobju desetih let, to je od 1967 - 1977, je bilo na Hodošu dvanajst novogradenj, kar je predvsem posledica nemožnosti zaposlitve neagrarnih dejavnosti. Več novogradenj v Prekmurju pa zasledimo v industrijskih središčih in njihovi okolici, kot na primer: naselja na nacionalno mešanem ozemlju Lendavske občine. To pa zato, ker se prebivalci teh vasi zaposlujejo v Lendavi in si s tem že zagotovijo višji življenjski standard. Povsem drugače je v mursko-soboškem delu nacionalno mešanega ozemlja, kajti tu so vasi še pretežno agrarnega značaja, in si ljudje z dohodki iz kmetijstva ne morejo zgraditi novih hiš in gospodarskih poslopij.

Starost hiš Hodoša smo razdelili na šest starostnih stopenj:

zgrajena do 1. svetovne vojne,	(19)
od 1914 - 1930.leta	(20)
od 1931 - 1945.leta	(9)
od 1956 - 1960.leta	(19)
od 1961 - 1971.leta	(7)
od leta 1971 dalje	(8)

V Hodošu prevladujejo hiše zgrajene v obdobju 1. svetovne vojne (19), nato sledijo hiše iz obdobja 1914-1930 (18), nato obdobje 1946-1960 (18), nato iz obdobja 1931-1945 (9) in v zadnjo skupino spadajo hiše iz obdobja od 1961-1970 (7), ter od 1971 dalje.

V Hodošu je večina hiš starejšega kmečkega značaja, zgrajene v obdobju od 1914-1930. To so hiše, kjer žive starejši ljudje, ki pa ni-

rajo materialnih sredstev za obnovo, še manj pa za novo gradnjo. Tako se je tudi število opuščenih hiš v treh letih, ko je bil tukaj tabor, povečalo od štiri na osem. Nato sledijo popravljene kmečke hiše, te so večina zastopane v mešanem gospodinjstvu, katerih prebivalci zaslužijo dohodek še izven kmetijstva. Delavska gospodinjstva žive v manjših hišah kmečkega videza in v modernih novih hišah. Prebivalci delavskih gospodinjstev si ne zaslužijo dohodka samo doma, ampak jih gre precej tudi na delo v Avstrijo in ZRN. Tako lahko ugotovimo, da pri kmečkih in mešanih gospodinjstvih prevladujejo hiše starejših gradbenih struktur, med tem ko pri delavskih gospodinjstvih novejša hiše od leta 1971 dalje.

Opremljenost gospodinjstev.

Pomemben kazalec kvalitete življenja oziroma bivanja, je tudi opremljenost stanovanj s objekti komunalne infra-strukture, kot so kopalnice, stranišče, vodovod itd..

Posebno v zadnjem času, ko z različnimi kemijskimi snovmi, ki jih uporabljajo v kmetijstvu ali z raznimi odpadki in onesnaženji, prihaja v talno vodo vedno več škodljivih snovi, je pomembno, da se čimveč gospodinjstev priključi na vodovod, saj jim je le tako zagotovljena uporaba čiste in zdrave pitne vode. Podobni problemi so tudi z neurejeno kanalizacijo, marsikje smo lahko opazili slabo zgrajeno gnojišče v neposredni bližini vodnjaka.

Od 82 anketiranih gospodinjstev v Hodošu, jih ima 62 v hiši vodo, 33 kopalnico, 34 stranišče, 47 pralne stroje in 50 zamrzovalnik. V vasi je samo 31 avtomobilov. Seveda so zopet najboljše opremljena delavska gospodinjstva, posebno še, če je kdo izmed članov na začetnem delu v tujini. Če primerjamo opremljenost gospodinjstev vasi na nacionalno mešanem ozemlju lendavske občine s nacionalno mešanimi vasi mursko soboške občine, ugotovimo, da je opremljenost vasi lendavske občine na nižji ravni, kot v vaseh na nacionalno mešanem ozemlju mursko soboške občine. Te vasi so od Murske Sobote mnogo bolj oddaljene in je vpliv Murske Sobote manjši, so to pretežno agrarna naselja v katerih živijo starejši ljudje, ki se ukvarjajo predvsem s agrarnimi dejavnostmi.

Če primerjamo posamezne tipe gospodinjstev po opremljenosti med seboj, ugotovimo, da so najboljše opremljena nekmečka gospodinjstva, sledijo jim mešana, najslabše pa so opremljena kmečka gospodinjstva. Slaba opremljenost se kaže v tem, da ima samo 76 % kmečkih gospodinjstev v hiši vodo, med tem, ko ima vodo v hiši 92 % nekmečkih gospodinjstev. Velike razlike so tudi v opremljenosti s kopalnico, straniščem, avtom in pralnim strojem, kjer kmečka gospodinjstva še vedno zastajajo za mešanimi in nekmečkimi gospodinjstvi. Kmečka gospodinjstva so v primeri z mešanimi in nekmečkimi boljše opremljena z zamrzovalniki. To si lahko razlagamo s tem, da je zamrzovalnik v kmečkem gospodinjstvu nujno potreben, da se ohrani zaloga nekaterih živil, medtem ko se nekmečka gospodinjstva z njimi dnevno oskrbujejo v trgovinah. Slabo opremljenost kmečkih gospodinjstev lahko razlagamo s slabšim ekonomskim položajem ter gospodinjstev in s precejšnjim številom ostarelih gospodinjstev z enim samim članom. Zlasti za slednje je razumljivo, da nimajo ne možnosti kot tudi potrebe po višji stopnji opremljenosti gospodinjstva, ki izvira iz njihove navezanosti na tradicionalne oblike bivanja.

Fovzetek

Več kot polovica hiš v Hodošu je bila zgrajena v obdobju do 1. svetovne vojne, manj je pa hiš, ki so bile zgrajene po letu 1971. Hodoš je agrarno naselje, zato prevladujejo kmečke hiše, precej je tudi popravljenih kmečkih hiš. Po opremljenosti gospodinjstev, so delavska gospodinjstva najboljše opremljena, nato sledijo mešana, najslabše pa so opremljena kmečka gospodinjstva.

Hodos községben, a lakóépületeknek több, mint a fele az első világháború előtt években készült. 1971 után azonban kevesebb új lakóépület épült.

Hodos agrár jellegű település, ezért többségben paraszti házakkal találkozunk. Ezek legnagyobb része földművelésű.

A háztartások állnak a legmagasabb szinten. Ezeket követik az összetételükben yboyes, majd a földművelésű háztartások amelyek jóval a szint alatt aradnak.

Komunális szolgáltatásokban Hodos ellátottsága még mindig nem kielégítő.

Starost hiše

	K %	M %	D %
Zgrajena do 1.svet.voj.	14 (32,6)	4 (15,4)	1 (7,7)
Skupaj 19			
Od 1914 - 1930 leta	9 (20,9)	8 (30,8)	3 (23,1)
Skupaj 20			
Od 1931 - 1945 leta	6 (14,0)	1 (3,8)	2 (15,4)
Skupaj 9			
Od 1946 - 1960 leta	9 (20,9)	8 (30,8)	2 (15,4)
Skupaj 19			
Od 1961 - 1970 leta	4 (9,3)	2 (7,7)	1 (7,7)
Skupaj 7			
Od leta 1971 dalje	1 (2,3)	3 (11,5)	4 (30,7)
Skupaj: 8			

Stanje zgradb za bivanje

Tipi gospodinjstva	K	M	D
Stara km. hiša	20,9 %	19,2 %	23,1 %
Popravljena km.hiša	72,1 %	57,7 %	23,1 %
Manjša hiša mest.videza	7 %	23,1 %	30,8 %
Moderna nova hiša	-	-	15,4 %
Opuščena hiša	-	-	7,7 %

Opremljenost stanovanj

	Voda %	Kopalnica %	Stranišče %	Pralni stroj %
K	39 54,2	12 38,7	13 41,9	23 47,9
M	21 29,2	10 32,3	10 32,3	15 31,3
D	12 16,7	9 29,1	8 25,8	10 20,8
	72	31	31	48

nadaljevanje opremljenost stanovanj

	Televizor	%	Avto	%	Zarzovalnik	%
K	22	43,2	5	26,3	28	5,0
M	18	35,2	8	42,1	19	33,9
D	11	21,6	6	31,6	9	16,1
	51		19		56	

Stanje gospodarskih poslopij

Stanje gospodarskega poslopja	K	%	M	%	D	%
Staro, se še uporablja	18	(43,9)	9	(37,5)	2	(28,6)
Staro, se ne uporablja	1	(2,4)	-	-	-	-
Obnovljeno	14	(34,1)	12	(50)	1	(14,3)
Predelano v druge namene	1	(2,4)	1	(4,2)	1	(14,3)
Nova gradnja	7	(17,1)	2	(8,3)	3	(42,9)
	41		24		7	

10. Kmetijstvo

Člani skupine: Zupančič Mojca, 1.gimnazija Bežigrad v Ljubljani
Horvat Mitja: 1. gimnazija Maribor

Pri našem raziskovalnem delu smo uporabili več metod: kartiranje, anketiranje, risanje grafikonov in drugo. Naše prvo terensko delo je bilo anketiranje gospodinjstev v Hodošu, katero je bilo temelj za naše nadaljnje poti. Z anketiranjem smo dobili približno sliko kmetijstva tega obmejnega kraja. Tedaj so se pokazali tudi aktualni problemi, ki jih bomo obravnavali po poglavjih. Da bi dobili realnejšo sliko, smo se poslužili metode kartiranja, na podlagi dobljenih podatkov pa smo sestavili karto izrabe zemlje, iz katere smo razbrali razdrobljenost posesti, čeprav nam anketiranje ni povedalo. Spoznali smo katere kulture prebivalstvo največ sadi in velikost njihovih posesti. Glede na prejšnja leta smo ugotovili, da se površine njiv na račun gozdov in travnikov, prav tako se manjšajo območja pašnikov. Kmetje se močno mehanizirajo, prav tako so se povezali s kmetijsko zadrugo, kjer dobivajo semena za krane rastline. Z anketiranjem smo ugotovili, da kmetje še vse premalo sodelujejo s kmetijsko zadrugo. Prebivalstvo sodeluje s kmetijsko zadrugo predvsem v dveh oblikah:

- Kooperacija v proizvodnji
- odkupovanje pridelkov.

Pri tem je zanimivo, da je razmerje med njima zopet enako. Zanimiv je tudi podatek, kaj vse dobijo kmetje od kmetijske zadruge. Na prvem mestu se umetna gnojila, nekoliko manjši pa je delež semen. Tehnične usluge in živina, ki jo dobijo v reje, strokovno pospeševalna služba in delež krmil močno zaostaja za dobavo semen in umetnih gnojil. Na tem področju je najbolj razvita kooperacija vzreje živine, vse premalo pa je sodelovanja pri pridelovanju poljščin. To potrjuje podatek, da se je tržna usmerjenost poljedelstva v Sloveniji v času 1969/1974 znatno zmanjšala, 10,4 % na 7,5 % (1)

(1) Jakob Medveh - Razvoj tržne usmerjenosti kmetijstva v SR Sloveniji med leti 1969/74 (geografski vestnik 77, str. 173).

V kooperacijo se vključujejo tako kmečka kot mešana gospodinjstva. Pri vzreji bikov in svinj ni posebnih razlik, nekoliko manjši delež sodelovanja pa je pri vzreji krav in telet. Ne smemo pa pozabiti na prodajo mleka, saj ta zavzema skoraj 50 % sodelovanja s kmetijsko zadrugo. Procent je tako visok verjetno zaradi tega, ker imajo kmetje možnost oddajanja mleka v zbiralnico kmetijske zadruge v Hodošu.

Delež poljščin v kooperaciji je manjši zaradi problemov, ki tarejo poljedelstvo v tem delu Slovenije. Na prvem mestu je razdrobljenost parcel. Ta problem izhaja še iz časov avstroogrške monarhije, ko je tu veljalo madžarsko dedno pravo. Ostanki tega se kažejo še danes, saj se število parcel na tem področju nenehno povečuje. V zadnjih sedemnajstih letih se je število povečalo kar za 354 parcel. Pri tem velja omeniti, da se je stanje v zadnjih letih popravilo saj beležimo v tem času le 26 novih parcel. Od poljščin kmetje v k.o. Hodoš pridelujejo največ pšenice in koruzo, vendar pa je pomemben tudi delež rži, krompirja in krmske pese.

Na nacionalno mešanem ozemlju razberemo iz grafikona, da ima polovica kmetij od 5 - 15 ha zemlje. Zaradi velikosti posestev in stopnje razvitosti mehanizacije kmetijstva je logična posledica zelo veliko gospodinjstev v k.o. Hodoš opremljenih s kmetijskimi stroji. Kmetijsko mehanizacijo kmetje kupujejo s dohodki iz kmetijstva, na drugem mestu je nakup s pomočjo kredita in velik delež je kapitala, ki ga prislužijo v tujini. Majhen delež mehanizacije je kupljen s dohodkom neagrarnih dejavnosti. Standard kmetij na tem območju se iz leta v leto veča, saj ima večina kmetov svoje stroje. Le malo več kot pol strojev imajo v najemu in še te stroje je kupilo več gospodinjstev skupaj. (Tabela 11 in tabela 2)

Izraba zemljišča

Že na prvi pogled daje slika izrabe zemlje v K.o. Hodoš izredno neurejeno, nesistematično stanje. Tu ni uredenosti, kot smo jo vajeni pri področjih z novo tehnologijo (kombinati, velike usmerjene in specializirane kmetije). Iz pogleda na karto izrabe zemlje je razvidno, da miselnost kmečkega prebivalstva še ne sledi v celoti smernicam razvoja modernega kmetijstva. Jasne so nam tudi vse napake načrtovalcev kmetijstva v preteklosti in nezadovoljiva ali celo neuspešno delo kmetijskih pospeševalnih služb. Opaziti je, da je sodelovanje s kmetijsko zadrugo nezadovoljivo, da ne stremijo k velikemu na-

predku. K izredno slabi izrabi zemlje (z izjemo področja, ki ga ima "KIK Pomurka", ki je edino urejeno in leži na JZ delu K.o. Hodoš), je v veliki meri pripomoglo madžarsko dedno pravo, ki je določevalo dodelitev zemlje med vse potomce. Posledica tega je, da zasledimo zelo veliko parcel (3.950), ki so večinoma zelo ozke in dolge. Prvi vtis, ki ga daje karta izrabe zemlje nam pove, da ob madžarsko-jugoslovanski meji, to je na V, SV in S leži edini širši pas, na katerem nasledimo isto kulturo. Seveda so nam takoj jasni vzroki za ta gozd, tako da ni težko razložiti obstoj tega edinega nerazdrobljenega področja ene kulture. Urbanizacija je zajela območje ob dveh cestah, in sicer ob magistrali, na kateri je tudi mejni prehod in ob regionalni, ki povezuje Hodoš z Dolenjci. Ta regionalna cesta je nastala V od potoka, kjer so trdna tla, saj je velik pas v osrčju k.o. Hodoš ob potoku močvirnat. Le kjer je nekoliko bolj suho, je na tem močvirnatem pasu manjša njiva ali pa travnik oz. pašnik. Sicer pa vas ustreza panonskemu tipu, saj so vse obdelane površine na obeh bregovih potoka kompaktne, brez stanovanjskih ali gospodarskih poslopij. Prav tako je tukaj prisotna tradicionalna mentaliteta agrarne družbe v kateri so ljudje močno navezani na zemljo. Da je zemlja tu ugodna za kmetovanje so lep dokaz naši izsledki, ki smo jih zbrali s kartiranjem, saj smo opazili, da skoraj ni nerodovitne oziroma neobdelane zemlje. Te površine predstavljajo ceste, dvorišča in močvirja, sicer pa je zelo veliko obdelane zemlje s pripombo, da je vse preveč razcepljena na zelo veliko število majhnih parcel. Nekaj neobdelane zemlje je nastalo po smrti vseh članov nekaterih kmečkih družin, ker ni bilo naslednikov, ki bi nadaljevali s kmetovanjem, preje pa zemlje niso prodali ali dali v zakup.

Nekaj moramo še omeniti o vplivu živinoreje na človekovo okolje. Na govejih farmah, kjer se betonsko zaščitene gnojnice, se smrad širi le cca 100 m. Pri svinjaki se smrad poveča do 3 x. Z gnojnico na farmah nimajo težav, saj jo odlagajo na lastnih površinah. Na privatnih kmetijah pa ni zaščitene gnojnice, vendar smradu ni treba omenjati. Gnojnica se prosto steka v podtalnico, zato je voda sanitarno neustrezna. Isto velja za odpadno vodo naselij. Vode iz vodnjakov uporabljajo za živino. Problem onesnaženosti okolja pa nastaja tam, kjer je velika koncentracija reje svinj.

Na splošno velja omeniti tudi nekaj o spremembah zemljiških kategorij. Iz leta v leto ugotavljamo, da se večajo površine travnikov in gozdov. Poznamo različne dejavnike, ki vplivajo na spremembo zemljiških kategorij:

- socialno posestne razmere
- erozija.

Opuščanje njiv zaradi teh dejavnikov gre na škodo proizvodnje hrane, kot tudi potreb teritorialne obrambe. Če hočemo iz opuščenih njiv dobiti zopet rodovitno polje, moramo žrtvovati veliko denarja. Vendar pa ima tako za raščanje pozitivno stran zaradi preprečevanja erozije, zlasti na strmih pobočjih.

Omeniti moramo tudi pretirano izrabo njivskih površin. Vse preveč uporabljamo umetna gnojila, vendar pa nas praksa uči, da hektarski donos ni tako velik, kot smo si želeli.

Uporabljanje pesticidov je v družbenem sektorju večje kot pri kmetih. To je posledica pomanjkanja delovne sile. Negativnih rezultatov do danes še niso odkrili, vendar pa je nekaj že opaziti na živini.

Vse kemikalije, ki se pojavljajo v uporabi pri kmetovalcih so anorganskega tipa. To pomeni, da se ne razkrojijo in zato po naravni poti zdrsijo z rastlin ob deževju. Deževje se steka v talno vodo. Tu se v Hodošu pojavi problem, saj večje število kmečkih gospodinjstev uporablja to vodo, ne samo za napajanje živine, ampak tudi za gospodinjstvo in te kemikalije v večji ali manjši meri vplivajo na človeški organizem, kar pa še ni v celoti raziskano.

Zaključek

Velik problem kmetijstva v K.o. Hodoš je odhajanje mlade delovne sile v industrijska področja. Na domačijah ostajajo starejši ljudje, ki pridelujejo samo za lastne potrebe. Problem je tudi velika razdrobljenost obdelovalnih površin. Modernizacija je na relativno visoki ravni. Kooperacija z zadrugo je premajhna, urejen je le odkup mleka. Pitanje živine in prodaja poljščin pa precej zaostaja za prodajo mleka.

Od poljščin kmetje pridelujejo pšenico, koruzo, rž, krompir in krmilno peso. Te poljščine pridelujejo tudi zato, ker iz njih pripravljajo hrano za pitance, saj jim to zmanjša stroške prehrane pitalcev.

Večjih problemov glede onesnaženja s kmetovanjem vas nima, saj ga povzročajo le odprte gnojnice. Ker ima vas speljan vodovod, ta gnojnica ne ogroža pitne vode. Talno vodo uporabljajo večinoma le za živino.

Rešitev problema vidimo v tem, da se zmanjšuje razdrobljenost posesti s komasacijo oz. aronfacijo. Nadalje je potrebno mladino zadržati z možnostjo zaposlitve v bližini doma, kar bi dosegli z načrtno in ustrezno usmerjeno industrializacijo. V precej sso-stalem V delu Pomurja. Možnost za razvoj je tudi v boljši koo-paraciji, za kar pa bo morala poskrbeti K.Z.

A Hodosi helyi közösség egyik legégetőbb problémája közé tartozik a fiatal munkaerő átáramlása az iparba. Az itthonmaradt lakosság csak saját szükségletre termel.

Továbbá különös problémát okoz a termőföld földaraboltsága, hiszen a földművelés korszerűsítésén viszonylag magas fokot is felfedezhetünk. Aszövetkezettel való együttműködés-el kóperáció rendszerben, hiszen jóformán csak a tejfelvásárlásra terjed ki. Az állaz állomány, esz a mezei termékek felvásárlása azonban jóval elmarad a tejfelvásárlás mögött. A mezei termékek közül legelterjedtebbek a következő kultúrák: gabonafélék, kukorica, burgonya és takarmányrepa.

A szennyezettséggel nincs különösebb nehézség, hiszen csekély mértékűvel számolhatunk, ezek nyitott trágyadombok. Mivel azonban a településnek vízvezetke van a trágyaó nem veszélyezteti az ivóvizet, es tisztaságot. Talajvizet csak az állatállomány elátására használnak.

A problémák megoldását a földterületek földaraboltságában látjuk. A megoldást azt hisszük csak honoráció illetve arendáció adhat.

Továbbá: a fiatal munkaerőt meg kell kísérni visszatartoztatni illetve megakadályozni munkahelyek biztosításával ezen a területen természetesen kellő irányítással és erővel, valamint a tények pontos fölméréssel. Az iparosítás megoldást jelent a fejletlen területek fejlődésének felgyorsítására. Az intenzív fejlesztés egyik feltétele lehet a termelőszövetkezettel való szorosabb körülményes együttműködés is. Hangsúlyozzuk, hogy a termelőszövetkezeteknek kellene lenni a kezdeményező szervnek. A kedvezményezés természetesen a termelőszövetkezet részéről lenne kívánatos.

Kulture, ki jih gojijo na kmetijskih površinah Hodoš

Vrsta kultur	K	M	D
Krompir	37	25	-
Korusa	38	25	-
Pšenica	40	20	-
Rž	21	12	-
Oves	22	8	-
Pesa	16	10	-
Buče	5	2	-
Ječmen	15	7	-
Vinska trta	1	-	-
Fižol	3	1	-
Repa	1	-	-
Mak	1	-	-
Korenje	2	-	-

Velikost posesti

	- 1 ha	%	1,01 - 3 ha	%	3,01 - 6 ha	%	nad 6,01 ha	%
K	--		5(12,19)		9(21,95)		27(65,85)	
M	4(15,38)		6(23,8)		7(26,92)		9(34,61)	
D	1(25,0)		1(25,0)		2(50,0)		-	

Tabela 1: UPORABA KMETIJSKIH STROJEV

<u>Donači</u>	K	M	D
traktor	25	13	-
Kosilnica	6	3	-
Sejalnik	1	-	-
Kombajn	4	1	-
Obračalnik	7	2	-
Puhalnik	1	-	-
<u>Najeti</u>			
Kombajn	13	8	-
Traktor	7	5	-
Kosilnica	4	-	-
Sejalnik	3	1	-

Tabela 2: KAKO STE KUPILI KMETIJSKO MEHANIZACIJO

Tipi gospodinjstva	K	M	D
Z dohodki iz kmetij- stva	17	2	-
Z dohodki iz neagr. dej.	-	1	-
Z denarjem prisluže- nim v tujini	11	5	-
S pomočjo otrok	4	1	-
S pomočjo kredita	13	3	-
Razno	1	1	-

Kmečko gospodarstvo - sodelovanje z zadrugo

<u>Poljedelški pridelki</u>	M	K	D	skupaj:
Mleko	3	10	-	13
Pšenica	-	2	-	2
Oves	-	2	-	2
Skupaj:	3	14	-	

Živina

Živina sp.	6	16	-
krave	1	2	-
prašiči	3	3	-
biki	1	3	-
teleta	2	3	-
Skupaj:	13	27	-

Uporaba kmetijskih strojev

	K	M	D
<u>Domači</u>			
traktor	25	13	-
kosilnica	6	3	-
sejalnik	1	-	-
kombanj	4	1	-
obračalnik	7	2	-
puhalnik	1	-	-
<u>najeti</u>			
kombanj	13	8	-
traktor	7	5	-
kosilnica	4	-	-
sejalnik	3	1	-

Kako ste kupili kmetijsko mehanizacijo

Tipi gospodinjstva	K	M	D
z dohodki od kmetijstva	17	2	-
z dohodki iz neagr. dej.	-	1	-
z denar. pris. v tujini	11	5	-
s pomočjo otrok	4	1	-
s pomočjo kredita	13	3	-
Razno	1	1	-

11. Oskrba prebivalcev Hodoša

- Člani skupine: a) Mikec Matjaž, Pedagoška Gimnazija, Kranj
b) Lepoša Irena, Pedagoška Gimnazija, M. Sobota
c) Žemljič Marta, Srednja zdravstvena šola,
Rakičan

Pri analizi oskrbe smo se omejili na posamezna dejavnosti oskrbe, in smo uporabili rezultate analiziranja vseh gospodinjstev Hodoša. Pri raziskavi smo izhajali iz povpraševanja ter iz kritičnih pripomb prebivalcev o oskrbi. Ponudba na področju našega raziskovanja je zelo neenakomerno razporejena, poleg tega pa se prebivalci srečujejo tudi z problemom jezika. Večji oskrbovalni centri so večinoma skoncentrirani v večjih naseljih, saj smo iz podatkov v anketi ugotovili, da se prebivalci oskrbujejo večinoma v Murški Soboti, izjema je le prehrana. Med elemente oskrbe smo uvrstili tudi zdravnika in veterinarja, ker je prebivalcem tega naselja veterinar posebno pomemben, saj se večina prebivalcev ukvarja s kmetijstvom. Z anketo smo hoteli ugotoviti kje se prebivalci Hodoša oskrbujejo in v katerem jeziku se pogovarjajo. Izsledki v anketi so nam pokazali, da se prebivalci z osnovnimi in prehrabnimi artikli oskrbujejo v vaški trgovini, ki jim nudi osnovna živila. Ostale potrebe prebivalci zadovoljujejo z nakupi v M. Soboti. Tam imajo tudi zagotovljene obrtne usluge, prav tako nakupujejo tam obleko, obutev in drugo. Zdravniških in veterinarskih uslug se prebivalci poslužujejo v G. Petrovcih. Prebivalci so ob nakupu osnovnih prehrabnih artiklov v Hodošu sporazumevajo večinoma v madžarskem jeziku. Pri ostalih nakupih v Murški Soboti ali pa v G. Petrovcih se prebivalci večinoma sporazumevajo v slovenskem jeziku, ker zaposleni v oskrbnih dejavnostih ne znajo dovolj dobro madžarsko. Prebivalci so nam v razgovoru povedali, da se največkrat najprej poskušajo pogovarjati madžarsko, če pa trgovci tega jezika ne vedo ali ga ne obvladajo, pa se pogovarjajo v slovenščini.

Zaključek

Izsledki ankete so pokazali, da kupujejo prebivalci Hodoša prehrabene artikule v domačem kraju. Prekrbujejo se tudi v večjih krajih kot na primer v Murški Soboti. Obleko, obutev, drobno galanterijo skoraj izključno kupujejo v Murški Soboti. Obrtne usluge dobe delno v Gornjih Petrovcih, večinoma pa v Murški Soboti. Tudi zdravstvenih in veterinarskih uslug se poslužujejo v Gornjih Petrovcih. Poseben problem pa prebivalcem predstavlja raba jezika. Mislimo, da bi bilo potrebno, da bi vsi delavci zaposleni v oskrbi govorili tudi slov. in madžarski jezik, saj bi le na ta način lahko uresničevali ustavne pravice občanov madžarske narodnosti, ki živi na nacionalno mešanem območju Prekmurja.

Az anket felméréseiből kitűnik, hogy Hodos lakossága az e elmiszeri cikkeket a falu boltjában vásárolja meg. Nem ritkan azonban a környék nagyobb településeiben vásárolja meg a fontosabb hasznalati cikkeket (peldaul Muraszombatban, így a ruhaneműt, lábbelit, apróbb értékeket). Ezeket kizárólag Muraszombatban vásárolják. Az egészségügyi és állategészségügyi szolgálatokat a G.Petrovi illetve muraszombati központi intézményekben veszik.

A kétnyelvű területek központi probléméja a nyelv használata. Azösszegyűjtött adatokból kitűnik, hogy a nyelv használat kérdésével különböző összetettségű problémák adódnak. Ugyanis a hodosi lakosság település területén nem ütközik különösebb nehézségekbe ezen a téren. Ugyanakkor a nagyobb centrumokban (G.Petrovcin.M.S.)

Ez a probléma meg mindig megoldatlan, különböző okok miatt. Ezek lehetnek objektívek, illetve szubjektívek. Azonban ezeket a problémákat nem lehet máról holnapra megoldani hiszen rendkívül összetettek. Az alap problémát úgy gondoljuk az kepezi, hogy a muraszombati közseg területén kevesebb magyar lakos él és ezzel arányban kevesebb az alkalmazottak száma is és nagyon hosszú folyamat eredményeként jöhetne létre hasonló kedvező helyzet mint a lendvai közsegben. Ezen peldának a megoldásával, úgy gondoljuk megvalósulnának a muraszombati közseg területén élő magyar-ság alkotmányos jogai.

12. Funkcionalnost dvojezičnosti

Člana skupine: Incko Nada, Gimnazija za Slovence v Celovcu
Dolžan Valerija, Pedagoška gimnazija,
Radovljica

Namen letošnjega raziskovalnega tabora je bil tudi ugotavljati odnose med slovensko in madžarsko narodnostjo v Hodošu. To se pravi; v praksi spoznavati pravice madžarske narodnosti, ki jo določata ustava SFRJ in SRS. V ustavi je zapisano, da je vsem občanom tuje narodnosti, ki živijo in delajo pri nas, zagotovljena enakopravnost z našim narodom, ne glede na spol, narodnost, veroizpoved, izobrazbo in družbeni položaj.

Letošnji raziskovalni tabor je bil v vasi Hodoš, ki je oddaljena od madžarske meje le okoli tri kilometre.

S pomočjo anketiranja smo ugotovili, kako, kje in v kakšni meri lahko prebivalstvo tega območja uporablja materin jezik, to se pravi slovenski oz. madžarski.

Naš cilj pa ni bil samo v raziskovanju uporabe jezika, temveč tudi kakšne so ekonomske in socialne možnosti madžarske narodnosti pri razvoju, izobraževanju itd.

Raziskava se je predvsem omejila na uporabo teh dveh jezikov v javnosti in doma. Pokazala se je, da večina prebivalstva uporablja doma madžarski jezik, v javnosti pa oba.

Pri anketiranju smo ugotovili, da predvsem starejši občani (nad 45 let) govorijo samo madžarsko. Danes pa je položaj zaradi uvedbe dvojezične šole v Hodošu popolnoma drugačen, saj mlada generacija brez predsodkov enakopravno uporablja oba jezika. Tako tudi ni večjih težav izven nacionalno mešanega ozemlja. Zelo visok pa je odstotek prebivalstva, ki mora uporabljati pri obisku živinozdravnika ali zdravnika samo slovenski jezik. Vzrok temu je dejstvo, da na narodnostno mešanem ozemlju ni večjega centralnega kraja in pa pomanjkanje strokovnega kadra, ki bi znal slo-

vensko kot tudi madžarsko. Leta 1970 je znašal delež prebivalstva s strokovno in srednjo izobrazbo v Mursko-soboški občini le 3,5 %. Ta problem se bo spremenil šele, ko bo končan proces uvajanja madžarskega jezika tudi v srednje šole.

Z anketiranjem smo skušali ugotoviti tudi podatke o tem, v kakšni meri in katero RTV postajo poslušajo oziroma gledajo prebivalci Hodoša.

Rezultati so pokazali, da v glavnem sledijo obema postajama, tako slovenski in madžarski, občasno tudi avstrijski in zagrebški RTV.

Prebivalci Hodoša nakupujejo vsakdanje potrebe na vasi, kjer se v trgovini govori madžarski in slovenski jezik. Tudi v trgovinah Murske Sobotice se pogovarjajo dvojezično.

Dvojezični topografski napisi so bili uvedeni z zakonom leta 1964. Poleg teh dvojezičnih topografskih napisov ima Hodoš tudi dvojezično osnovno šolo, ki obstaja že 20 let. V šoli imajo tudi vzgojnovarstveno enoto, kjer najalajše izpopolnjujejo v znanju materinščine, in jih navajajo na jezik druge narodnosti.

V Hodošu zelo povdarjajo pravice narodnosti; to so: ustrezno nadaljevanje uporabe narodnega jezika in svoje kulture ter ustrezen razvoj ekonomskega življenja. To pa ni zadosti za narodnost, ki živi v tako odročnem predelu. Potrebno bi bilo urediti prometne zveze, telefonsko povezavo ter možnost zaposlovanja ljudi, ki pa se v sadnjem času prikaže že v selo pozitivnem razmerju. Vsak pripadnik naj bi govoril svoj jezik, to se pravi materinščino, vendar naj bi se med seboj vsi razumeli. To medsebojno razumevanje pa naj bi bile posledice dvojezičnih osnovnih šol in v prihodnosti tudi srednjih šol.

Zaključek

Raziskovalni tabor je bil zelo poučen, ker smo se praktično seznanili s problemi tega območja. Zlasti je bil zanimiv zato, ker smo v ta kraj prišli z metodičnimi predstavami o življenju in delu madžarske narodnosti v tem delu Slovenije.

Ebben a településben a lakosság többsége magyarul beszél. A nyilvánosságban pedig szlovénul is. Míg az idősebb lakosság csak Magyar nyelvet beszél. A fiatalabb korosztály mind két nyelven beszél és ír. A kétnyelvu iskola eredményei, úgy gondoljuk abban nyilvánulnak meg legjobban, hogy az emberek kölcsönösen megértik egymást, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiségűek.

SEZNAM KART

MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR - HODOŠ 1979

1. Gospodinjstva po članih na nacionalno mešanem ozemlju
2. Prebivalstvo zaposleno po dejavnostih
3. Obrt na narodnostno mešanem ozemlju 1979
4. Posestna struktura naselij na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota 1971
5. Prometna povezanost krajev Prekmurja
6. Starost hiš in opremljenost stanovanj na nacionalno mešanem ozemlju Prekmurja 1979
7. Naselja s telefonskimi priključki in asfaltom - julij 1979
8. Oskrba prebivalcev Hodoša 1979
9. Dnevna migracija delovne sile iz Hodoša 1979
10. Stanovanjska gradnja v občini Murska Sobota in Lendava - julij 1979
11. Zaposleni v Gornjih Petrovcih (Mura) po kraju bivanja, spolu in starosti - julij 1979
12. Izobrasbena struktura prebivalstva na narodnostno mešanem ozemlju Prekmurja 1971
13. Število štipendistov na narodnostno mešanem ozemlju v občini Murska Sobota in Lendava
14. Predvideno število otrok za srednje šole na dvojezičnem ozemlju občin Lendava in Murska Sobota (za razdobje 1980-1985-1990)
15. Starostne piramide po naseljih za občino Murska Sobota
16. Starost stanovanjskih hiš v Hodošu leta 1979
17. Zunanji izgled hiš v Hodošu 1979
18. Karta izrabe tal za k.o. Hodoš 1979

SEZNAM GRAFIKONOV

1. Struktura prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju in v celotni občini Murska Sobota - julij 1979
2. Starostna piramida za nacionalno mešano ozemlje in občino Lendava - julij 1979
3. Starostna sestava prebivalstva v naselju Hodoš - julij 1979
4. Starostna piramida po dejavnosti prebivalstva naselja Hodoš - julij 1979
5. Starostna in spolna struktura prebivalstva po tipih gospodinjstev Hodoša - julij 1979
6. Prebivalstvo Hodoša po kraju rojstva - julij 1979
7. Indeks gibanja števila prebivalstva v naselju Hodoš 1961-1979
8. Doselitve
9. Leto zaposlitve
10. Leto zaposlitve krajanov Hodoša
11. Funkcioniranje dvojezičnosti
12. Pogostost poslušanja radia in gledanja TV 1979
13. Starost hiš v Hodošu - julij 1979
14. Stanje zgradb za bivanje v naselju Hodoš - julij 1979
15. Stanje gospodarskih poslopij
16. Opremljenost gospodinjstev v naselju Hodoš - julij 1979
17. Struktura gospodinjstev v Hodošu - julij 1979
18. Povprečna starost gospodinjstev
19. Število družinskih članov Hodoš - 1976-1979
20. Število članov v kmečkih, mešanih in delavskih družinah v Hodošu - julij 1979
21. Posesni listi - zemljiške kategorije v k.o. Hodoš 1961, 1971, 1978
22. Struktura zemljiških kategorij v občini Murska Sobota 1971-1978
23. Struktura zemljiških kategorij v naselju za privatni in družbeni sektor 1971-1978
24. Gibanje števila parcel v k.o. Hodoš 1961-1978
25. Kmetijstvo - vrsta kooperacije
26. Velikost posesti v k.o. Hodoš 1979

27. Kulture, ki jih gojijo na kmetijskih površinah v Hodošu 1979

28. Število živine

29. Uporaba kmetijske mehanizacije

30. Nakup kmetijske mehanizacije